

Превод от английски език, извършен от преводач

Орган на европейските
регулатори в областта на
електронните съобщения (ОЕРЕС)

BoR (17) 56

**Насоки на ОЕРЕС относно
Регламент (ЕС) № 531/2012, изменен
с Регламент (ЕС) 2015/2120, и
Регламент за изпълнение (ЕС)
на Европейската комисия
2016/2286
(Насоки за роуминг на дребно)**

27 март 2017 г.

ВЪВЕДЕНИЕ	2
A. Обхват на Регламента за роуминга	3
a) Регулирани роуминг услуги	3
b) Географски обхват на Регламента за роуминга	3
B. Премахване на надценките за роуминг на дребно – RLAN	4
C. Националната цена на дребно като основа за цените за роуминг на дребно	5
D. Политика за справедливо ползване	6
a) Обичайно пребиваване и стабилни връзки	6
b) Механизъм за контрол и обективни показатели	8
c) Организирана препродажба	10
d) Политика за справедливо ползване (FUP-Fair use policy) по отношение на отворените пакети за данни	10
e) Предплатени тарифни планове	15
E. Прилагане на надценка	17
F. Алтернативни тарифи	20
J. Прехвърляне между тарифите за роуминг	21
H. Прозрачност и механизъм за контрол	22
a) Основна персонализирана тарифна информация: гласови услуги, кратки текстови съобщения (SMS съобщения) и данни	23
b) Уведомление за потреблението в рамките на FUP във връзка с ограничението на обема на данните	26
c) Предупреждаване на клиента за предстоящо прилагане на надценка, въз основа на обективните показатели	27
d) Парични граници или граници, изразени в обем при потреблението на роуминг за данни	28
I. Задачи на Националните регулаторни органи (НРО) по отношение на ПСП / разрешаване на спорове	31
J. Интервали на таксуване	32
K. Устойчивост	32
a) Крайни срокове	32
b) Изисквания при кандидатстване за дерогация	33
c) Оценка на заявлението	35
d) Ниво и разпределение на надценките за осигуряване на устойчивостта на RLAN („роуминг както у дома“)	36
L. Такси за съобщения по гласова поща и получени SMS съобщения	37
M. Такси във валути, различни от евро	37
N. Несъзнателен роуминг	38
O. Услуги с добавена стойност	39
P. Тарифи без роуминг услуги	39
Q. Роуминг повиквания осъществени към / от кораби или самолети	39
R. Комуникации „машина-машина“ (M2M)	40
S. ПРИЛОЖЕНИЕ	40

ВЪВЕДЕНИЕ

Тези ревизирани Насоки на ОЕПЕС са предназначени да разяснят Регламент (ЕС) № 531/2012¹, изменен с Регламент (ЕС) 2015/2120 (наричан по-нататък „Регламент за роуминга“)², както и Регламента за изпълнение на Комисията за определяне на подробни правила относно прилагането на политика за справедливо ползване (FUP), относно методиката за оценяване на устойчивостта на премахването на надценките на дребно за роуминг, както и относно заявлението, което се подава от доставчика на роуминг за целите на тази оценка (наричан по-долу „Регламент за изпълнение“)³. Тези Насоки заменят Насоките на ОЕПЕС, публикувани през 2016 г. (BoR (16) 34), които се отнасяха главно за преходния период. Считано от 15 юни 2017 г. доставчиците на роуминг услуги не следва да налагат никаква допълнителна надценка към националната цена на дребно на роуминг клиенти в която и да е държава-членка на ЕИП за каквато и да е регулирана роуминг услуга, предмет на FUP. Тези промени наложиха актуализиране на Насоките на ОЕПЕС.

Както и преди, тези ревизирани Насоки допълват разпоредбитена Регламента за роуминга и не представляват официална правна интерпретация на тези разпоредби. Националните регулаторни органи (НРО) следва да вземат предвид в максимална степен тези Насоки на ОЕПЕС при контрола за спазването на Регламента за роуминга в своите държави-членки.

Настоящите Насоки допълват Насоките на ОЕПЕС относно роуминг достъпа на едро и отделната продажба на услуги съгласно членове 3, 4 и 5 от Регламента за роуминга, които ще бъдат актуализирани отделно с включването на новите разпоредби относно роуминг достъпа на едро.

---

¹ Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза

² Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза

³ Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/2286 на Комисията от 15 декември 2016 година за определяне на подробни правила относно прилагането на политика за справедливо ползване и относно методиката за оценяване на устойчивостта на премахването на надценките на дребно за роуминг, както и относно на заявлението, което се подава от доставчика на роуминг за целите на тази оценка

A. Обхват на Регламента за роуминга

а) Регулирани роуминг услуги

1. „Роуминг в рамките на Съюза“ означава използването на мобилно устройство от роуминг клиент за осъществяване или приемане на вътрешни за Съюза повиквания, за изпращане или за получаване на вътрешни за Съюза SMS съобщения или за използване на съобщения за пренос на данни с пакетна комутация, по време на пребиваването на този клиент в държава членка, различна от тази, в която се намира мрежата на местния доставчик, посредством договорености между оператора на местната мрежа и оператора на посетената мрежа. В тази връзка, не е роуминг услуга провеждането на разговор или изпращането на SMS съобщение от мрежата на местния доставчик до друга държава в ЕИП (международен разговор или SMS).

2. Дефиницията за „регулирано роуминг повикване“ съгласно член 2, (2) (з) от Регламента за роуминга се отнася до изходящи или входящи повиквания от посетената мрежа от/до държава членка на ЕИП. Това включва вътрешни за ЕИП повиквания, например когато клиент на холандски оператор използва роуминг в Испания и се обажда на клиент на австрийски оператор, който се намира в ЕИП, или клиент на норвежки оператор използва роуминг в Испания и се обажда на клиент на австрийски доставчик на роуминг, който се намира в ЕИП. Посоченото по-горе се прилага по аналогичен начин за регулираните SMS съобщения при роуминг съгласно член 2 (2) (к). Регулираните услуги за роуминг на данни, съгласно член 2 (2) (м) са услуги за данни, използвани от роуминг клиент докато клиентът е свързан с посетена мрежа в ЕИП.

3. ОЕРЕС отбелязва, че регулираното роуминг повикване обхваща гласова услуга, както е определено в член 2 (2) (з) от Регламента за роуминга. Тази дефиниция сама по себе си е технологично неутрална, което означава, че не зависи от техническите средства, използвани от доставчика за свързване на гласови телефонни повиквания между потребители.

4. Определението за „регулирана услуга за роуминг на данни“, съгласно член 2 (2) (м) се прилага независимо от технологията, използвана в мобилна съобщителна мрежа (например GPRS, UMTS, LTE и всички други или бъдещи технологии). Въпреки това, като общо правило регулираните услуги за роуминг на данни не включват услугите, предоставяни чрез Wi-Fi връзка, освен ако например въпросната Wi-Fi връзка се управлява и/или използва от оператор на наземна обществена мобилна съобщителна мрежа, за да позволи или увеличи наличния мрежов капацитет и/или покритието, както е посочено в 3GPP Release 8 по-нататък. Регулираните роуминг услуги за данни включват също и MMS съобщенията (вж. Насока 140).

5. Член 2 (2) (ж) от Регламента за роуминга дефинира „роуминг клиент“ като клиент, използващ регулирани роуминг услуги, предоставяни от доставчик на роуминг чрез наземна обществена мобилна съобщителна мрежа, разположена в Съюза, чийто договор или споразумение с този доставчик на роуминг услуги позволява роуминг в рамките на Съюза.

б) Географски обхват на Регламента за роуминга

6. Регламентът за роуминга се прилага за съобщенията, осъществени и получени в ЕИП, включително в най-отдалечените региони. Териториалният обхват на Европейския съюз е определен от Договорите - член 355 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁴. Силно се препоръчва на мобилните оператори да се консултират с Договора за ЕС в това отношение. Мерките за прозрачност, посочени в членове 14 и 15 от Регламента за роуминга, които касаят съобщенията, които се изпращат на роуминг клиентите при влизането им в държава, различна от държавата на местния доставчик, при започването на интернет сесия в роуминг, както и при достигането на финансовата граница за потребление на данни, се прилагат за роуминг услуги в ЕИП, както и за роуминг услугите извън ЕИП. Регламентът

⁴ За постановено наскоро решение в областта на телекомуникациите във връзка с член 355 (2) на ОСТs, читателят може да поиска да се консултира с параграфи 73- 82 от решението по дело C-327/15 TDC. За тълкуване на член 355 (1) от ДФЕС относно най-отдалечените региони читателят може да се запознае с решението по дело C-132/14 & со и със становището на генералния адвокат по същото дело.

за роуминга на ЕС се прилага и за държавите от Европейската асоциация за свободна търговия - ЕАСТ, членки на ЕИП, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Изменените задължения в Регламент (ЕС) 2015/2120 са включени в Споразумението за ЕИП и ще се прилагат за тези държави, веднага щом бъдат одобрени от техните парламенти. Измененията относно регулирането на цените на едро също ще бъдат включени в Споразумението за ЕИП.

В. Премахване на надценките за роуминг на дребно – RLAN

7. Считано от 15 юни 2017 г., доставчиците на роуминг не налагат никаква надценка в допълнение на националната цена на дребно на роуминг клиенти в която и да е държава-членка за каквато и да е регулирана роуминг услуга (член 6а от Регламента за роуминг).

8. С премахването на надценките за роуминг в Съюза, тарифните условия за използването на мобилни услуги в роуминг в чужбина в рамките на Съюза стават същите, както у дома (т.е. в държавата на мобилния абонамент на клиента) при спазване на условията, определени във FUP. Съответно, където се предлагат регулирани роуминг услуги, изпълнението на „Роуминг както у дома“ (RLAN) позволява на клиента да използва услуги по време на пътуване в други държави членки на ЕИП по същия начин, както в тяхната държава, т.е. RLAN-тарифата ефективно включва роуминг услуги в националния пакет.

9. Съгласно член 6а от Регламента за роуминга, на доставчиците на роуминг не е разрешено да налагат никакви общи такси за осигуряването на възможност за ползване на роуминг в чужбина. ОЕПЕС разбира тази разпоредба в смисъл, че доставчиците на роуминг услуги не може да добавят пряка или непряка/квази надценка за предоставяне на роуминг в ЕИП. Пример за непряка/квази надценка за предоставяне на възможност за роуминг би бил налице в случай че два иначе идентични тарифни плана на доставчик на роуминг услуги се различават само по фиксираната периодична такса, като планът с включен роуминг е по-скъп в сравнение с плана без възможност за роуминг. Следователно, не се разрешават две различни цени за един и същи тарифен план със и без включен роуминг. Друг пример би могъл да бъде налице, в случай че в националната мрежа се начисляват надценки на клиент за национални повиквания, осъществени от националната мрежа в държавата-членка към клиент, който е в роуминг. И накрая, следва да се посочи пример, в който клиентите на тарифа без роуминг няма да имат право да получават роуминг услуги при тяхната национална тарифа.

10. Съгласно член 6б (1) от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг могат да прилагат ограничение съобразно политиката за справедливо ползване по отношение на потреблението на регулирани роуминг услуги, предоставяни на приложимите национални цени, с цел да се предотврати злоупотреба или неправилното използване на регулирани роуминг услуги на дребно от роуминг клиенти, като например използването на такива услуги от роуминг клиенти в държава членка, различна от тази на техния местен доставчик, за цели, различни от периодични пътувания. За да осигури последователното прилагане на FUP в ЕИП, Регламентът за изпълнение определя правилата, които се прилагат, когато доставчикът на роуминг се възползва от тази опция.

11. Когато роуминг клиентите надвишат FUP, доставчикът на роуминг услуги може да поиска от тях да заплащат надценки за всяко по-нататъшно ползване на регулирана роуминг услуга. Въпреки това, член 6д (1) от Регламента за роуминг ограничава размера

на надценките (вж. Глава Е, Насока 72).

С. Националната цена на дребно като основа за цените за роуминг на дребно

12. Целта на Регламента за роуминга е премахването на надценките върху цените на роуминг услугите. По този начин, като общо правило, доставчиците на роуминг услуги не могат да прилагат цена за регулирани роуминг услуги, която надвишава цената, която тези клиенти биха платили, ако услугите бяха използвани в тяхната страна. Тази цена се нарича национална цена на дребно и същата е дефинирана в член 2 (2) (с) от Регламента за роуминга.

13. В случаите, когато националните цени се таксуват на единица потребена услуга, е възможно операторите да прилагат цени за повиквания или SMS съобщения в мрежата на клиента ("on-net"), които се различават от цените на услугите, които се прилагат към мрежа, различна от мрежата на клиента ("off-net"), като последните обикновено превишават първите. За целите на Регламента за роуминга, съгласно член 2 (2) (с) от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг могат да прилагат цената за повикванията към други национални мрежи ("off-net"-цената) за национална цена на дребно. В случай че в договора са уговорени различни "off-net"-цени, от операторите се очаква да прилагат същия механизъм за таксуване, който би се прилагал за съответните роуминг клиенти в тяхната държава-членка.

14. Ако няма конкретна национална единична цена на дребно, както е при неограничените национални тарифни планове или пакети⁵ (тарифи с определен обем), за национална цена на дребно следва да се прилага същият механизъм на таксуване, какъвто би се приложил, ако клиентите използват националния тарифен план в тяхната държава членка. За пакетни тарифи операторите трябва да прилагат същия механизъм за таксуване, както в своята страна, поради което всяко потребление (на гласови услуги, SMS съобщения или данни) трябва да се приспада от националния обем (при гласовите повиквания и SMS-съобщенията се приспада от обема услуги към други мрежи).

15. При някои национални тарифи за повикванията към определени групи (например членове на семейството, група приятели или бизнес колеги) може да се прилагат преференциални условия. В този случай операторите не следва да таксуват тези услуги на цена, надвишаваща цената на повикванията към други национални мрежи, приложима за повикванията към тази група (за роуминг повиквания, осъществени към тази група, предмет на FUP). В случаите, когато тези условия съдържат пакет или определен обем услуги, операторите могат да приспадат най-много off-net единиците (услугите към други мрежи) от тези обеми. В тарифните планове, приложими за група потребители, при които обемът данни се споделя между няколко потребители, важат същите правила, което означава, че обемът данни може да бъде споделян от всички потребители в роуминг.

---

⁵ Неограничените тарифни планове или пакети може да включват една или повече мобилни услуги на дребно.

16. Ако операторите прилагат такса за всяко първоначално повикване (такса за настройка) за националните услуги, те биха могли да процедурат по същия начин и при националото таксуване за роуминг услуги (виж глава J).

D. Политика за справедливо ползване

17. FUP следва да осигури възможност на доставчика на роуминг да предотврати злоупотреба или неправилно използване, като например използването на роуминг услуги за цели, различни от периодични пътувания (член 6б (1) от Регламента за роуминга).

18. Основният принцип на FUP е, че доставчикът на роуминг трябва да предоставя регулирани роуминг услуги на дребно на националната цена при същите условия, както ако тези услуги са били използвани в националната мрежа, на своите роуминг клиенти, които пребивават обичайно или имат стабилни връзки, водещи до често и значително присъствие в държавата членка на този доставчик на роуминг, докато те пътуват в ЕИП.

19. Освен изискванията за обичайно пребиваване или стабилни връзки, други елементи на FUP са механизмът за контрол въз основа на обективни показатели, мерките за спиране на организираната препродажба на SIM карти, както и ограниченията за отворени пакети и предплатени тарифни планове. Прилагането на един или повече от тези елементи трябва да се счита за прилагане на FUP .

а) Обичайно пребиваване и стабилни връзки

20. Член 3 от Регламента за изпълнение, във връзка със Съображения 10 и 11, установява принципът, че даден доставчик на роуминг трябва да предоставя регулирани роуминг услуги на приложимата национална цена на тези свои роуминг клиенти, които са „обичайно пребиваващи“ или които имат „стабилни връзки, водещи до често и продължително присъствие“ в държавата членка на този доставчик на роуминг. Член 2 (2) (а) дефинира „стабилни връзки“ с държава членка, като описва ситуации, изброени в следния неизчерпателен списък:

- дълготрайно трудово правоотношение на пълно работно време, включително при пограничните работници;
- дълготрайни договорни отношения, водещи до подобна степен на физическо присъствие на самостоятелно заето лице;
- участие в присъствени периодични курсове на обучение;
- други ситуации, като например тези на командированите работници или пенсионерите, когато те включват аналогично ниво на териториално присъствие както при другите категории.

21. В Съображение 10 Регламентът за изпълнение урежда, че за да се гарантира, че роуминг услугите на дребно не са обект на злоупотреба или неправилно използване, което не е свързано с периодично пътуване, на доставчиците на роуминг може да се наложи да определят обичайното място на пребиваване или съществуването на стабилни връзки на техните роуминг клиенти. За тази цел доставчикът на роуминг

следва да може да определи разумни доказателства за мястото на пребиваване или за стабилни връзки по начин, който е прозрачен за неговите клиенти и под контрола на националния регулаторен орган (НРО), като съобрази пропорционалността на цялостната документална тежест и нейната уместност в национален контекст.

22. Съображение 10 съдържа неизчерпателен списък с документални доказателства, на които операторите може да разчитат, за да установят пребиваване и/или стабилни връзки. Основен принцип е, че местният оператор може да изиска такава документация, но всяко искане за доказателство трябва да е разумно и не е задължително. Освен това, изискването на доставчика за документални доказателства следва да отчита обичайните форми на доказателства, които вече се използват в конкретната държава членка, както и възприеманото ниво на риск от злоупотреба или неправомерно ползване.

23. ОЕРЕС счита, че на всички клиенти следва да бъде даден неизчерпателен списък на възможните документални доказателства, обявен предварително (например на страницата на оператора в Интернет), от които те биха могли да изберат, ако е нужно представянето на доказателство. Освен това, според ОЕРЕС всички такива клиенти биха могли да бъдат поканени да изберат някоя приложима категория като стабилна връзка от предложения списък. В тази връзка, ОЕРЕС счита, че е разумно и пропорционално всяко леснодостъпно достоверно доказателство, доказващо стабилни връзки с държавата членка (за разлика от постоянното пребиваване), да бъде приемливо за целите на приемане на етапа на съставяне на договора.

24. Всяко от следните доказателства би могло да се приеме като доказателство за обичайно пребиваване или стабилни връзки, с оглед съображение 10 и изискванията за необходимост и пропорционалност (като съответното доказателство може да бъде проверено от доставчика на по-късен етап в съответствие със съображение 11 от Регламента за изпълнение):

- декларация от клиента;
- представяне на валиден документ, който доказва, че лицето попада в една от категориите стабилни връзки;
- подробности за адреса на клиента и/или данни, показващи предоставянето на същия на някакви други услуги на дадения адрес (например сметка за комунални услуги);
- декларация или друго доказателство от работодател или учебно заведение;
- доказателства за командироване в държавата членка, където е поискано сключването на договор за роуминг;
- доказателство за регистрация в местния съвет или в някой друг публичен орган;
- вписване в регистър на населението, от което е видно, че клиентът пребивава постоянно в тази държава членка;
- допълнителни доказателства (в случай на трансгранични работници) за наемане на работа от компания в различна държава на пребиваване;
- всякакви други разумни доказателства, които не са изброени в съображение 10 и които биха могли да се използват за доказване на стабилна връзка или постоянно пребиваване, като напр. валиден договор за наем на имот;
- в случай на бизнес клиенти, съответните доказателства може да включват документ за установяването или за дейността на дружеството в съответната държава членка.

25. Член 4 (1) от Регламента за изпълнение, предвижда възможността операторът да

поиска доказателство за обичайно местопребиваване или за други стабилни връзки с държавата членка на клиента, които водят до често и продължително присъствие на нейна територия, преди да бъдат предоставени регулирани роуминг услуги на приложимата национална цена на дребно. Такова документално доказателство може да се поиска преди или след сключването на договор. По отношение на съществуващите клиенти преди 15 юни 2017 г., ОЕПЕС счита, че най-добрата практика е относимата информация, която вече е на разположение на оператора, да се използва като доказателство за стабилни връзки или обичайно пребиваване и тези клиенти автоматично да преминат към RLAN-тарифа. От 15 юни 2017 г., каквито и да е искания за доказване на обичайно пребиваване или стабилни връзки след като е сключен договор, следва да бъдат строго ограничени до обстоятелства, при които данните, които трябва да бъдат събрани за целите на таксуването, индикират за злоупотреба или неправомерно ползване, които не са свързани с периодично пътуване (Съображение 11). Ако такова искане е отправено след 15 юни 2017 г. или в момента на сключване на договор, или след предупреждение съгласно член 5 (3) от Регламента за изпълнение, и клиентът не може да предостави исканите документи за стабилни връзки или постоянно пребиваване, операторът не е задължен да предложи „роуминг както у дома“ на този клиент, а вместо това може да начислява надценка за всяко последващо ползване на роуминг услуги. Информация за приложимите надценки е включена в глава Е. В случай че са поискани доказателства след сключването на даден договор (т. е. след минималния четиримесечен период на наблюдение), в Съображение 11 се посочва, че:

- тези искания трябва да бъдат стриктно ограничени до обстоятелства, при които данните, които трябва да бъдат събрани за целите на фактурирането, изглежда да сочат за злоупотреба или неправомерно ползване, които не са свързани с периодично пътуване;
- доказателствата трябва да съдържат само онова, което е абсолютно необходимо и пропорционално, за да се потвърди връзката на клиента с държавата членка, в която е установен доставчикът на роуминг; и
- не трябва да има изискване за периодично подаване на такава документация, която не е свързана с базирана на риска оценка на вероятността за злоупотреба или неправомерно ползване.

b) Механизъм за контрол и обективни показатели

26. За да се предотврати злоупотреба или неправомерно ползване на регулирани роуминг услуги на дребно за цели, различни от периодично пътуване в ЕИП, член 4 (4) от Регламента за изпълнение предвижда, че доставчиците на роуминг могат да прилагат справедливи, разумни и пропорционални механизми за контрол, основани на обективни показатели.

27. Регламентът за изпълнение ограничава обективните показатели до два типа, които операторът може да използва, за да идентифицира рисковете от злоупотреба или неправомерно ползване:

- критерият преобладаващо потребление и присъствие;
- други обективни показатели
  - дълго неизползване на дадена SIM-карта, свързано с използването главно, и дори изключително, при роуминг;
  - абонамент и последователно използване на многобройни SIM-карти

от един и същи клиент при роуминг.

28. Във връзка с първия тип обективни показатели, съгласно член 4 (4), алинея 2 от Регламента за изпълнение, доставчик на роуминг може да предприеме мерки, за да установи дали клиентът има преобладаващо потребление на услуги в държавата на доставчика на роуминг спрямо потреблението в роуминг или преобладаващо присъствие в държавата на доставчика на роуминг в сравнение с присъствието в роуминг. Тези показатели следва да се наблюдават кумулативно (член 4 (4) алинея 3 от Регламента за изпълнение).

29. Във връзка с втория вид обективни показатели, другите обективни показатели са предвидени изчерпателно в член 4 (4), алинея 7 от Регламента за изпълнение и се отнасят до дългото неизползване на дадена SIM-карта, свързано с използване главно, и дори изключително, при роуминг, и абонамент и последователно използване на многобройни SIM-карти от един и същ клиент при роуминг.

i) Преобладаващо национално потребление или присъствие спрямо потреблението и присъствието в роуминг

30. Регламентът за изпълнение предвижда, че:

- обективните показатели може да включват мерки за установяване дали клиентите имат преобладаващо национално потребление спрямо потреблението в роуминг или преобладаващо национално присъствие в сравнение с присъствието в други държави членки на Съюза (член 4 (4), алинея 2);
- доставчиците на роуминг трябва да наблюдават кумулативно такива показатели за присъствие и потребление (член 4 (4), алинея 3);
- обективните показатели за присъствие и потребление следва да се наблюдават за период от най-малко четири месеца (наричан по-нататък „прозорец на наблюдение“) (член 4 (4), алинея 3).

31. Регламентът за изпълнение не съдържа детайлна информация за това какво се счита за „преобладаващо“ национално потребление или присъствие. Като се има предвид обичайното значение на термина, ОЕПЕС смята, че преобладаващо национално потребление е налице, ако повече от 50 % от мобилните услуги се използват в националната мрежа по време на периода на наблюдение. Същото важи респективно и за преобладаващото национално присъствие. В тази връзка, Съображение 15 от Регламента за изпълнение гласи, че присъствието и потреблението извън ЕИП следва да се считат за национални. Освен това, Регламентът за изпълнение гласи, че във връзка с тези показатели който и да е ден, в който роуминг клиентът се е регистрирал в националната мрежа (без оглед на продължителността), следва да се счита за ден на национално присъствие (член 4 (4), алинея 6 от Регламента за изпълнение).

32. Във връзка с оценката на преобладаващото национално присъствие, доставчикът на роуминг следва да оцени преобладаващото национално присъствие въз основа на наличните при оператора данни. Например, ако клиентът не се е регистрирал в нито една мрежа през определен ден (например при изключено устройство), този ден не следва да се взема предвид при определянето дали има преобладаващо национално присъствие. В този случай доставчикът на роуминг трябва да оцени, на база дните, през които клиентът се е регистрирал в определена мрежа, дали дните на национално присъствие преобладават над тези, през които клиентът е присъствал в други държави-членки.

33. Член 4 (4), алинея 3 от Регламента за изпълнение урежда, че показателите, свързани с преобладаващо потребление или присъствие, трябва да се наблюдават кумулативно и за период от най-малко четири месеца. В съответствие с това, член 4 (4), алинея 5 от Регламента за изпълнение (и отразен в член 5 (3), алинея 2) създава „сигурно пристанище“ за роуминг клиентите. Както преобладаващото национално потребление, така и преобладаващото национално присъствие на роуминг клиента през посочения период за наблюдение, следва да се счита за доказателство за правомерно и нормално използване на регулирани роуминг услуги на дребно.

34. ОЕРЕС счита, че доставчиците може да изследват през всеки конкретен ден дали клиентът е имал преобладаващо национално потребление или присъствие през периода на наблюдение. Ако процедурат по този начин, ОЕРЕС счита, че доставчиците трябва да вземат предвид периода на наблюдение, включващ предходните четири последователни месеца или повече, в съответствие с условията на приложимата политика за справедливо ползване. Следователно, доставчикът на роуминг, за да предупреди клиента за прилагането на надценка, трябва да може да покаже, че няма нито преобладаващо национално потребление, нито преобладаващо национално присъствие на роуминг клиента през последните предходни последователни четири месеца или повече. Не може да се използва по-кратък период на наблюдение за които и да било клиенти (съществуващи и нови клиенти) за целите на потенциалните предупреждения и прилагане на надценки според политиките за справедливо ползване.

35. Критерият за преобладаващо потребление може да се отнася до една или повече мобилни услуги на дребно (член 4 (4), алинея 4 от Регламента за изпълнение). Доставчикът може да определи преобладаващото потребление на база регулирана роуминг услуга на дребно (гласова, SMS, данни) поотделно и преобладаващото национално присъствие в съответствие с Насока 33, и може да изпрати предупреждение и впоследствие да приложи надценка за конкретната/ите роуминг) услуга/и на дребно, по отношение на която/които през периода на наблюдение е установен рискът от злоупотреба или неправомерно ползване.

ii) Други обективни показатели:

36. Относно други показатели, в член 4 (4), алинея 7 от Регламента за изпълнение са определени следните показатели:

- дълго неизползване на дадена SIM-карта, свързано с използването главно, и дори изключително, при роуминг;
- абонамент и последователно използване на многобройни SIM-карти от един и същ клиент при роуминг.

37. ОЕРЕС счита, че „дълго неизползване“ означава, че SIM-картата не е била използвана за осъществяване или получаване на повикване, за изпращане на SMS или за услуги за пренос на данни; или че е налице виртуална липса на такова потребление. Дългото неизползване може да е налице в продължение на дълъг период, като например два или три месеца, или през последователни периоди на национална неактивност (няколко седмици) в комбинация с ползване основно на роуминг. ОЕРЕС счита, че е добра практика потреблението да се наблюдава през четиримесечен период в съответствие с правилото, приложимо към показателите за национално присъствие и потребление.

38. ОЕРЕС отбелязва, че обективният показател „абонамент и последователно използване на многобройни SIM-карти от един и същ клиент при роуминг“ не е предмет на никакъв специфичен период за наблюдение.

39. Указания за предупреждението, което трябва да отправено към клиентите, когато

техният модел на поведение показва риск от неправомерно ползване или злоупотреба, се съдържат в глава H (Насоки от 123 до 129).

c) Организирана препродажба

40. Съгласно член 4 (5) от Регламента за изпълнение, доставчикът на роуминг може да предприеме незабавни пропорционални мерки в случай на организирана препродажба, за да осигури спазването на всички условия по съответния договор. Организирана препродажба е налице, когато няколко SIM-карти са били предмет на организирана препродажба на лица, които не са действително пребиваващи или нямат стабилни връзки с държавата-членка на доставчика на роуминг услуги на дребно, за цели, различни от периодично пътуване. Тези мерки могат да се предприемат на ниво продажба на едро или на дребно, в зависимост от нарушението на договорните условия, което е доказано от доставчика на роуминг услуги.

d) Политика за справедливо ползване (FUP) при *отворените пакети за данни*

41. Съгласно определенията в член 2 (2) (в) от Регламента за изпълнение, отворен пакет за данни означава тарифен план за предоставяне на една или повече мобилни услуги на дребно, който не ограничава обема на мобилните услуги за данни на дребно, включени срещу заплащане на фиксирана периодична такса. Може да се отнася и за случаите, при които има пакет за данни, за който националната единична цена за мобилни услуги на дребно, получена от разделянето на общата национална цена на дребно без ДДС за мобилните услуги за целия период на фактуриране, на общия обем услуги за мобилни данни на дребно, достъпни на вътрешния пазар, е по-ниска от регулираната максимална цена за роуминг на едро, посочена в член 12 от Регламента за роуминга. Това означава, че има два вида отворени пакети:

- неограничени тарифи за данни;
- тарифи, при които имплицитната вътрешна единична цена за данни е по-ниска от регулирания таван на цената на едро.

42. Съгласно Съображение 13 от Регламента за изпълнение, е по-вероятно отворените пакети, отколкото други тарифни планове, да бъдат обект на организирана препродажба на лица или на неправомерно ползване или злоупотреба. Това може да доведе до изчезването от националния пазар на такива тарифни планове с възможност за роуминг. Поради това операторите могат да прилагат ограничения на обема на отворените пакети, в допълнение към другите мерки на FUP (обичайно пребиваване, стабилни връзки и механизъм за контрол въз основа на обективни показатели, свързани с риска от злоупотреба или неправомерно ползване на роуминг услуги извън периодичното пътуване, вижте глава D, Насоки от 20 до 39).

43. За да се определи минималният разрешен обем за справедливото ползване на регулирани роуминг услуги за данни, който може да се прилага за отворени пакети, са необходими три стъпки:

- определяне на националната цена на дребно за мобилни услуги, която трябва да се приложи при изчислението, което се използва, за да се определи дали пакетът е отворен пакет за данни, и на минималния обем за справедливо ползване на роуминг услуги за данни, които се свързват с отворения пакет (вижте стъпките по-долу);
- установяване дали даден пакет може да се счита за отворен пакет;
- изчисление за определяне на минималния обем за справедливо ползване на

роуминг услуги за данни, свързан с отворения пакет (наричан по-долу „минимален разрешен обем данни в роуминг“).

44. В самото начало следва да се отбележи, че при изчислението, необходимо за да се прецени дали даден ограничен пакет е отворен пакет за данни, националната цена на дребно на пакета трябва да се раздели единствено на обема на услугите за данни (т.е. обемите минути за гласови повиквания и SMS трябва да бъдат изключени от изчислението).

45. ОЕРЕС счита, че в случай на национални пакети, при които скоростта на абонамента се намалява (на национално равнище) след достигане на ограничението за пренос на данни, ограничението на скоростта на данните фактически не ограничава обемите на потребление и, следователно, тези видове абонаменти могат да бъдат третирани като неограничени отворени пакети за данни за целите, предвидени в член 2 от Регламента за изпълнение (въпреки че не са неограничени тарифи в общия смисъл).

Дефиниране и определяне на националната цена на дребно на отворените пакети за данни

46. Съответната национална цена на дребно за определяне дали даден тарифен план за мобилни съобщителни услуги с ограничен обем данни е отворен пакет за данни и/или за определяне на минималния разрешен обем данни в роуминг (за всички отворени пакети, включително неограничените пакети) е фиксираната периодична такса, която се заплаща за мобилните услуги на дребно, включени в тарифния план. Мобилните услуги на дребно са дефинирани като обществени мобилни съобщителни услуги, предоставяни на крайни потребители, включително гласови услуги, SMS и услуги за пренос на данни (член 2 (2) б и в, член 4 (2) от Регламента за изпълнение).

47. В случай че вътрешната цена на дребно включва услуги, различни от мобилни услуги на дребно, като например фиксирани електронни съобщителни услуги, член 4 (2), алинея 2 от Регламента за изпълнение урежда, че националната цена на дребно на пакета за данни се определя, като се вземе предвид цената без ДДС, прилагана при отделна продажба на съставния елемент за мобилни услуги на дребно на пакета, ако има такава, или самостоятелната цена за продажбата на такива услуги със същите характеристики. На тази база ОЕРЕС счита, че приспадането на самостоятелни цени за услугите, които не са мобилни, от цената на общия пакет не би било в съответствие с Регламента за изпълнение.

48. Субсидията за мобилни крайни устройства следва да се счита за услуга, която не е мобилна (други услуги, които не са мобилни, могат да бъдат облачните услуги, новини, фиксиран достъп и др.). В този случай доставчикът може да избере да приложи националната цена на дребно за отделната продажба на съставния елемент за мобилната услуга (напр. само оферта за SIM-карта) или националната цена на дребно за продажбата на такива услуги със същите характеристики (напр. еднакъв обем гласови минути, SMS и данни). ОЕРЕС счита, че при изчисленията може да се вземат предвид само тарифни планове на един и същ оператор. В случай че операторите не предлагат отделен съставен елемент за мобилна услуга със същите характеристики, те трябва да намерят решение, координирано с НРО, за да определят цена на дребно за мобилна услуга в съответствие с Регламента за изпълнение.

49. Съгласно член 2 (2) от Регламента за изпълнение, определението за мобилни услуги на дребно включва мобилни съобщителни услуги, като напр. гласови услуги, SMS и услуги за пренос на данни. Поради това за пакети, включващи две или повече услуги (гласови, SMS и/или услуги за данни), следва да се използва пълната цена за тези услуги; операторите нямат право да използват други отделни тарифи за данни или допълнителни пакети за данни като основа при изчисленията за дефиниране на отворения пакет и съответния минимален разрешен обем данни в роуминг.

50. Когато даден тарифен план съдържа схема за промоционални отстъпки от националната цена на дребно, ОЕПЕС счита, че операторите могат да вземат като национална цена на дребно или цената без отстъпка, или намалената цена за този период на фактуриране, в съответствие със Съображение 13 от Регламента за изпълнение. В случай че операторът вземе намалената цена, след периода(ите) на фактуриране с ценови отстъпки се прилага националната цена на пакета без отстъпка (както за дефинирането на отворен пакет, така и за изчисляването на минималния разрешен обем данни в роуминг).

51. Когато клиентите закупят допълнителни пакети към техните планове за допълнителни мобилни услуги на дребно, надхвърлящи обема, включен в техния основен пакет, подобен допълнителен пакет следва да бъде обект на отделно, но подобно третиране като основния пакет, за да се определи дали доставчикът на роуминг може да прилага ограничения за потреблението на роуминг услуги за данни в съответствие с член 4 (2) от Регламента за изпълнение.

52. Когато оператор предоставя допълнителни пакети, напр. по отношение на обема на клиента (напр. конкретна промоция), клиентът следва да може да използва тези пакети в роуминг при същите условия, както в домашната мрежа.

Примери за отворени пакети за данни при ограничените оферти

53. В съответствие с член 2 (2) (в) от Регламента за изпълнение, ОЕПЕС предоставя следните примери за дефинирането на отворени пакети за данни:

- Националната цена на дребно без ДДС за мобилни услуги е 10 евро месечно, с включен обем данни 3 GB на месец. Таванът на цената на едро за роуминг на данни е 7.7 евро⁶ за GB. 10 евро, разделени на 3 GB, дават цена от 3,33 евро за GB. Тази цена е по-ниска от тавана на цената на едро за роуминг на данни от 7.7 евро за GB. Следователно, такъв пакет може да се разглежда като отворен пакет за данни.
- Общата национална цена на дребно за мобилни услуги без ДДС е 10 евро месечно, с включен обем данни 1 GB на месец (скоростта не се намалява след достигане на прага). Таванът на цената на едро за роуминг за данни е 7.7 евро за GB. 10 евро, разделени на 1 GB, дават цена от 10 евро за GB. Тази цена е по-висока от тавана на цената на едро за роуминг на данни от 7.7 евро за GB. Следователно, този пакет не е отворен пакет за данни.

Определяне на минималната граница на обема, която може да бъде приложена при услугата за роуминг на данни при отворените пакети за данни

54. Без да се засяга каквото и да е приложимо национално ограничение на обемите, в случай на отворен пакет за данни, съгласно член 4 (2) от Регламента за изпълнение, роуминг клиентът може да ползва, когато пътува периодично в Съюза, обем от услуги на дребно за роуминг на данни на национална цена на дребно, равностоен най-малко на двукратния обем, който се получава като общата национална цена на дребно без ДДС на този отворен пакет за данни за целия период на фактуриране се раздели на регулираната максимална цена за роуминг на едро, посочена в член 12 от Регламента за роуминга.

55. Трябва да се отбележи, че на практика това означава, че за ограничени оферти може да има два различни типа отворени пакети за данни:

⁶ Таванът на цената на едро за роуминг за данни се прилага от 15 юни 2017 г. и постепенно ще намалява до 2022 г.

- Отворени пакети за данни, при които минималният разрешен обем данни в роуминг (изчислен, както е описано, в съответствие с член 4 (2) от Регламента за изпълнение) е по-голям от включения в пакета национален обем данни: В този случай роуминг клиентът трябва да може да ползва обеми в роуминг на национална цена на дребно до поне пълния размер на включения в пакета национален обем данни. След като бъдат надвишени включения в националния тарифен план данни, се прилага националният механизъм за таксуване извън пакета, докато се достигне минималният разрешен обем данни в роуминг. Само след превишаване на минималния разрешен обем данни в роуминг операторите могат да прилагат надценка в допълнение към националния механизъм за таксуване извън пакета. Сумата от националната цена плюс надценката не може да бъде по-висока от регулираните тавани за роуминг на дребно, съгласно член бд (1) (б) от Регламента за роуминга (вж. Насока 72). В случаите, когато операторите спират да предлагат услуги за данни след достигане на включения в пакета национален обем данни, трябва да се използва същият механизъм, докато клиентите ползват роуминг в ЕИП. Ако клиентът се абонира за допълнителен пакет, допълнителният пакет се третира в съответствие с Насока 51.
- Отворени пакети за данни, при които минималният разрешен обем данни в роуминг е по-малък от националния обем данни: При този сценарий роуминг клиентът може да ползва обеми за роуминг на националната цена на дребно най-малко до минималния разрешен обем данни в роуминг (изчислен съгласно член 4 (2) от Регламента за роуминга), който в тези случаи ще бъде по-малък от включения в отворения пакет национален обем данни. След надвишаване на минималния разрешен обем данни в роуминг, операторите могат да прилагат надценка в допълнение към националната цена до достигането на включения в пакета национален обем данни. След превишаване на включения в пакета национален обем данни и минималния разрешен обем данни в роуминг, операторите могат да прилагат надценка в допълнение към националната цена извън пакета. Сумата от националната цена плюс надценката не може да бъде по-висока от регулираните тавани за роуминг на дребно, съгласно член бд, (1) (вж. Насока 72).

56. ОЕРЕС предоставя следните примери за изчисляване на минимален разрешен обем данни в роуминг (като се приеме таван на цената на едро за роуминг на данни от 7,7 евро за GB):

- Оферта за мобилен тарифен план от 90 евро месечно без ДДС, включващ неограничено потребление на гласови услуги, SMS и данни: Това е тарифен план за отворен пакет за данни, тъй като включва неограничен обем данни. Операторът може да приложи минимален разрешен обем данни в роуминг от $23.38 \text{ GB} ((90 / 7.7) * 2)$.
- Мобилен пакет само за данни за 10 евро месечно, без ДДС, включващ 2 GB данни: националната цена на дребно е 10 евро, тъй като не е включена друга услуга, различна от мобилна услуга. Този пакет е отворен пакет за данни ($10/2 < 7.7$). Потребителят на роуминг, ползващ този план, трябва да може да консумира обеми за роуминг на данни най-малко 2.60 GB. Тъй като минималният разрешен обем данни в роуминг е по-голям от включения в пакета национален обем данни, клиентът, ползващ услугата роуминг, може да консумира в роуминг обеми на национална цена на дребно (до достигане на включения в пакета национален обем данни, тя се приспада от този обем; след превишаването му се прилага цената извън пакета), най-малко до пълния размер на минималния разрешен обем данни в роуминг.

- Национален пакет мобилни услуги за 20 евро, без ДДС, на месец за неограничени гласови услуги, неограничени SMS и 7 GB обем данни: Този пакет е отворен пакет за данни. Роуминг клиентът, използващ този план, трябва да може да консумира на национална цена на дребно обеми за роуминг на данни най-малко 5.19 GB $((20 / 7.7) * 2)$.
- Национална оферта на двоен пакет, включващ мобилни услуги и фиксиран достъп до интернет срещу 40 евро без ДДС на месец: мобилната услуга включва неограничени гласови повиквания, неограничени SMS и 10 GB данни. Тъй като в пакета има услуга, различна от мобилна услуга, националната цена на дребно на самостоятелна оферта за мобилна услуга със същите параметри може да се използва като национална цена на дребно, т.е. оферта само за SIM-картата с неограничени гласови повиквания, неограничени SMS и 10 GB данни за 25 евро без ДДС на месец. Националната цена на дребно за мобилни услуги, която е базова при изчисленията, е 25 евро. Този пакет е отворен пакет за данни. Роуминг клиентът с този план може да ползва най-малко 6.49 GB $((25 / 7.7) * 2)$ роуминг обеми за данни без никаква надценка.
- Мобилен план, включващ 1000 минути, или 1000 SMS, или 1000 MB, или каквато и да е комбинация с максимален общ обем от 1000 единици за 5 евро без ДДС на месец: Тази тарифа е отворен пакет и роуминг клиентът може да ползва най-малко 1,30 GB в роуминг $((5 / 7,7) * 2)$. Тъй като минималният разрешен обем данни в роуминг е по-голям от включения национален обем данни в пакета, роуминг клиентът трябва да може да консумира в роуминг обеми на националната цена на дребно поне до пълния размер на минималния разрешен обем данни в роуминг (до достигане на включения в пакета национален обем данни, той се приспада от този обем; след превишаването се прилага националният механизъм за таксуване, т.е. цената извън пакета).

57. За да се избегнат съмнения, отворените пакети могат да бъдат предмет и на механизмите за контрол, посочени в член 4 (4) от Регламента за изпълнение, обсъдени в Насоки от 26 до 39 по-горе.

58. Когато клиент започне да използва роуминг услуги между началото и края на периода на фактуриране и клиентът вече е използвал част от наличните национални обеми, ограничението за националния обем се прилага независимо от ограничението за справедливо ползване на обем данни в роуминг. Например, към момента, когато започне да се ползва в роуминг национален пакет с включен обем от 5 GB, може да са останали неизползвани само 2 GB. След надхвърлянето на националния обем в пакета (5 GB), но в рамките на ограничението за справедливо ползване на роуминг на данни, доставчикът на роуминг трябва да прилага същите условия, както ако тези услуги се ползват на национално ниво, т.е. може да се прилага националната цена на дребно извън пакета (в същия период на фактуриране), или услугите за данни могат да бъдат прекъсвани. Надценка за роуминг може да се прилага само когато потреблението на данни в роуминг превиши границата на справедливо ползване на роуминг на данни.

е) Предплатени тарифни планове

59. Съгласно член 2 (2) (г) от Регламента за изпълнение, предплатен тарифен план означава тарифен план, при който мобилните услуги на дребно се предоставят срещу приспадане на база единица от кредит, предоставен от клиента на доставчика преди

потреблението, и от който клиентът може да се оттегли без санкция при изчерпване на кредита или изтичане на срока на кредита. Следователно, само тарифните планове, предлагани на клиенти на предплатени услуги, които се таксуват на единица, са предплатени тарифни планове. Тарифните планове с последващо плащане на база единица не спадат към това определение.

60. Други видове тарифни планове, предлагани на клиенти на предплатени услуги, като напр. тарифни планове, които включват пакет от мобилни услуги за дребно, не следва да се считат за предплатени тарифни планове за целите на Регламента за изпълнение. Така например, в случай на такива тарифни планове, операторът може да определи дали те може да се считат за отворени пакети за данни.

61. В съответствие с член 4 (3) от Регламента за изпълнение, при предплатените тарифни планове доставчиците на роуминг услуги може да ограничат потреблението на услуги на дребно за роуминг на данни, които се предоставят на националната цена на дребно, като алтернатива на изискването за доказателство за обичайно пребиваване или други стабилни връзки (Насоки от 20 до 25). Това означава, че при прилагането на това ограничение на обема не се разрешава използването на политиките за справедливо ползване въз основа на обичайно пребиваване и стабилни връзки. Това ограничение върху потреблението на услуги на дребно за роуминг на данни в рамките на Съюза трябва да бъде изчислено в момента, в който ползвател на предплатен тарифен план започне да ползва роуминг, т.е. пресича границата извън държавата-членка на домашната мрежа.

62. Ограничението върху потреблението на услуги на дребно за роуминг на данни в рамките на Съюза (вж. Насока 61) включва обема, получен от следното изчисление: общата сума на оставащия предплатен кредит (без ДДС), разделена на приложимия таван на цената за роуминг на данни на едро.

63. Останалият кредит към момента, когато клиент започне да използва роуминг услуги за данни в друга страна от ЕИП, следва да се използва за изчислението. Когато клиентът вече пътува периодично в рамките на ЕИП и презарежда кредита, операторът следва да преизчисли обема на данните за справедливо ползване и ОЕРЕС смята, че най-добрата практика е клиентът да бъде информиран за преизчисляването. По подобен начин това преразгледано ограничение следва да се изчисли, като се раздели общата сума на оставащия предплатен кредит (без ДДС) на приложимия таван на цената за роуминг на данни на едро.

64. Потреблението на предплатен кредит за роуминг повиквания или SMS съобщения при приложимата цена ще намали наличния кредит за роуминг на данни по време на едно и също пътуване, независимо от ограничението за роуминг на данни.

65. Доставчикът на роуминг трябва да информира клиента чрез персонализираната тарифна информация, която се изпраща в съответствие с разпоредбите на член 15 от Регламента за роуминга (вж. Глава Н), относно минималния разрешен обем данни в роуминг (когато за пръв път се използват роуминг услуги за данни в съответната държава членка).

66. ОЕРЕС предоставя следните примери за предплатени оферти и свързаните с тях ограничения за роуминг на данни:

- Даден предплатен клиент има оставащ кредит от 25 евро (без ДДС), когато започне да използва роуминг услуги за данни в държава членка на ЕИП. Предплатеният тарифен план на клиента включва цена на данните от 10 евроцента (без ДДС) на МВ. С разполагаемия наличен кредит клиентът ще

може да ползва до 0.25 GB данни в домашната мрежа. Ако се приеме, че таванът на цената на едро за роуминг на данни е 7.7 евро за GB (и остава кредит от 25 евро), обемът в роуминг за този клиент, изчислен въз основа на член 4 (3), ще бъде 3.25 GB. Тъй като ограничението за обем, което операторът може да прилага за роуминг на данни, е по-голямо от вътрешния обем данни, който потребителят може да купи с останалата част от кредита, потребителят може да ползва само обем за роуминг на данни до изчерпване на кредита. Трябва да се отбележи, че при този пример се счита, че клиентът ползва само обеми на услуги за данни. Обаче, когато клиент на предплатена оферта ползва други мобилни услуги на дребно по време на роуминг или в домашната мрежа (напр. SMS и/или гласови повиквания), те ще бъдат дебитираны от останалия кредит по национални цени на дребно, което от своя страна ще намали наличния кредит за потребление на допълнителни мобилни услуги на дребно (т.е. данни, SMS и гласови повиквания) както в роуминг, така и в страната. В този случай операторите не може да прилагат ограничения за справедливо ползване за роуминг на данни, тъй като минималният разрешен обем за роуминг на данни, изчислен съгласно формулата от Регламента за изпълнение, е по-висок от вътрешния обем за данни, поради което операторът не трябва да включва информация относно минималния разрешен обем за роуминг на данни в персонализираната ценова информация.

- Даден клиент за този клиент има оставащ кредит от 50 евро (без ДДС), когато започва да ползва роуминг в ЕИП. Единичната цена за данни е 0,5 евроцента на MB (без ДДС). В този пример клиентът ще може да консумира до 10 GB данни в домашната мрежа. Ако се приложи таван на цена на едро за роуминг на данни 7.7 евро за GB (и останалите 50 евро кредит), доставчикът на роуминг може да ограничи обема за роуминг на данни, предлаган на национална цена без надценка за този клиент до 6.49 GB. Трябва да се отбележи, че според този пример клиентът консумира само обеми на услуги за данни. Както бе споменато по-горе, ако клиентът осъществява роуминг повиквания и изпраща SMS съобщение, това се отразява върху наличния кредит за роуминг на данни (вж. Насока 64).

67. За да се избегнат съмнения, предплатените тарифи могат също да бъдат предмет на механизмите за контрол, посочени в член 4 (4), обсъдени в Насоки от 26 до 39 по-горе.

Е. Прилагане на надценка

68. По принцип Регламентът за роуминга има за цел премахването на допълнителните такси при роуминг. Въпреки това ОЕПЕС определи два основни случая, в които доставчиците на роуминг могат да прилагат надценки:

- Надценки могат да се прилагат, когато ползваните регулирани роуминг услуги на дребно превишат всички ограничения в рамките на всяка политика за справедливо ползване в съответствие с член 6д (1) от Регламента за роуминга.
- Надценки може да се прилагат, за да се осигури устойчивостта на модела за таксуване на доставчика на роуминг услуги. В този случай надценката трябва да бъде разрешена от компетентния национален регулаторен орган след заявление от страна на доставчика на роуминг услуги за получаването на

разрешение за прилагане на надценка (виж глава К).

Надценки при превишение или при неспазване на политиките за справедливо ползване

69. За да се избегнат съмнения, съществуват няколко случая, при които е нарушена политиката на справедливо ползване при условията на Регламента за изпълнение или е превишен лимитът за обем на данни и доставчикът на роуминг може да прилага надценки. Те се отнасят до следните ситуации:

- а. клиентът няма или не желае да представи документално доказателство за обичайно пребиваване или стабилни връзки (глава D, Насоки от 20 до 25);
- б. доставчикът на роуминг има конкретни доказателства, че съществува риск от злоупотреба или неправомерно ползване (глава D, Насоки от 26 до 39);
- с. използването на роуминг на данни надвишава минималния разрешен обем данни в роуминг за отворени пакети за данни (глава D, Насоки от 41 до 58);
- d. потреблението на данни надвишава ограничението на обема за роуминг на данни, изчислено в съответствие с член 4 (3), свързано с оставащия предплатен кредит на клиента (глава D, като алтернатива на концепцията за стабилни връзки и обичайно местопребиваване, Насоки от 59 до 67).

70. Докато случаите а. и б. на нарушаване на политиката за справедливо ползване могат да се отнасят до налагането на надценка за роуминг за всяка роуминг услуга (гласови съобщения, SMS съобщения и данни), надвишаването на минималния разрешен обем за роуминг на данни в случаите с. и d. може да доведе само до налагане на надценки за услуги на дребно за роуминг на данни.

71. Според член 6д (1) от Регламента за роуминга, в случай на прилагане на надценки при отворените пакети за данни и предплатените оферти, доставчикът на роуминг може да прилага надценка върху услугите на дребно за роуминг на данни, непосредствено след като минималният разрешен обем данни в роуминг е изчерпан.

72. В случай на неспазване на политиките за справедливо ползване, приложимите надценки трябва да отговарят на изискванията, посочени в член 6д (1) от Регламента за роуминга, а именно:

- равнището на надценките за изходящи регулирани роуминг повиквания, изпратени регулирани SMS съобщения при роуминг и регулирани услуги за роуминг на данни не трябва да превишават максималните цени на едро, посочени в членове 7, 9 и 12 от Регламента за роуминга;
- сборът от националната цена на дребно и всяка надценка, прилагана за изходящи регулирани роуминг повиквания, изпратени регулирани SMS съобщения при роуминг или регулирани услуги за роуминг на данни не трябва да надвишава съответно 0.19 евро на минута, 0.06 евро за SMS съобщение и 0.20 евро за използван MB; и
- всяка надценка, която се прилага за входящи регулирани роуминг повиквания, не трябва да надвишава среднопотеглената средна стойност на максималните цени за терминиране в мобилна мрежа в рамките на Съюза, определени в съответствие с параграф 2,
- ако операторът не прилага надценка, не се прилагат ценовите ограничения, определени в член 6д (1) (б) от Регламента за роуминга.

Липса на документални доказателства за пребиваване или стабилни връзки

73. В случай а. (вж. Насока 69), ако даден доставчик на роуминг поиска, а клиентът не предостави документални доказателства, показващи, че той обичайно пребивава или има стабилни връзки, водещи до често и продължително присъствие в държавата членка на този доставчик на роуминг (виж Насоки от 20 до 25), доставчикът на роуминг може да прилага надценки за роуминг за потреблението на регулирани роуминг услуги на дребно, реализирано от този клиент.

74. За да се избегнат съмнения, това би се прилагало за всички тарифни планове за мобилни роуминг услуги на дребно, включително за отворени пакети за данни, единствено с изключение на предплатени тарифни планове, за които доставчикът на роуминг услуги прилага ограничение на обема за роуминг на данни в съответствие с член 4 (3) от Регламента за изпълнение (като алтернатива на доказването на стабилна връзка или обичайно местопребиваване).

75. Надценките може да се прилагат за всички мобилни услуги на дребно (т.е. гласови повиквания, SMS съобщения и данни).

Доставчикът на роуминг услуги има конкретни доказателства, че съществува риск от злоупотреба или неправомерно ползване извън периодичното пътуване

76. В случай b. (вж. Насока 69), ако даден доставчик на роуминг е доказал, че съществува риск от злоупотреба или неправомерно ползване (Насоки от 26 до 39) и след като предупреди своя клиент (Насоки от 123 до 129), доставчикът на роуминг може да приложи надценка, при положение че начинът на ползване не се е променил.

77. За да се избегнат съмнения, това се отнася за всички видове мобилни планове на дребно, включително за отворените пакети за данни и предплатените тарифни планове. В съответствие с глава D (Насока 35), надценката може да се прилага за роуминг услугата(ите) на дребно, по отношение на която/които е установен риск от злоупотреба или неправомерно ползване.

Доставчикът на роуминг услуги има конкретно доказателство, че определен брой SIM-карти са обект на организирана препродажба

78. В съответствие с член 4 (5), когато доставчик на роуминг услуги има конкретно доказателство, че определен брой SIM-карти са обект на организирана препродажба на лица, които не са действително пребиваващи или нямат стабилни връзки с държавата членка на доставчика на роуминг у (както е обсъдено в Насока 40), доставчикът на роуминг може да предприеме незабавни пропорционални мерки, за да гарантира спазването на всички условия по основния договор.

79. При такива обстоятелства доставчикът на роуминг услуги уведомява НРО за доказателствата, характеризиращи въпросната системна злоупотреба и предприетата мярка, за да се гарантира спазването на всички условия по основния договор, най-късно в момента на предприемането на тези мерки. На практика, в пълни подробности тези уведомления, ако и където е необходимо, може да се извършват ежемесечно, по практически причини, и да се осигури възможност за даване на приоритет на действията за борба с такива измами. ОЕПЕС отбелязва, че съгласно Рамковата Директива може да съществуват допълнителни задължения за уведомяване относно въпросите, свързани със сигурността на мрежата.

80. ОЕПЕС смята, че една от мерките, които доставчикът на роуминг може да приложи, за да се гарантира спазването на условията на договора, е прилагането на надценки върху роуминг услугите на дребно.

81. За да се избегнат съмнения, горепосоченото се отнася за всички видове мобилни оферти за продажба на дребно, включително за отворени пакети за данни и предплатени тарифни планове, както и за всички мобилни роуминг услуги на дребно.

Действителното използване на роуминг за данни надвишава минималния разрешен обем данни в роуминг при отворен пакет за данни

82. В случаите по точка с. (вж. Насока 69) съществуват следните видове отворени пакети за данни, освен неограничените тарифи:

- (i) за които минималният разрешен обем данни в роуминг е по-голям от включения национален обем данни в тарифния план;

(ii) за които минималният разрешен обем данни в роуминг е по-малък от включения национален обем данни в тарифния план.

83. В случай (i), когато минималният разрешен обем данни в роуминг (изчислен в съответствие с член 4 (2) от Регламента за изпълнение) е по-голям от включения национален обем данни в тарифния план, клиентите на роуминг услуги може да консумират обеми в роуминг на национална цена на дребно най-малко до пълния размер на включения национален обем данни в тарифния план. След надвишаване на включения национален обем данни в тарифния план, клиентът може или да купи допълнителен пакет с допълнителни обеми (тогава се прилага същият принцип, както за базовата тарифа), или да се прилага националната цена извън пакета, до достигане на минималния разрешен обем данни в роуминг. Само след надвишаване на минималния разрешен обем данни в роуминг операторите могат да прилагат надценка в допълнение към националната цена на дребно.

84. В случай (ii), когато минималният разрешен обем данни в роуминг (изчислен в съответствие с член 4 (2) от Регламента за изпълнение) е по-малък от включения национален обем данни в тарифния план, роуминг клиентът може да консумира на националната цена на дребно поне минималния разрешен обем данни в роуминг (в съответствие с Насока 55), който в този случай ще бъде по-малък от включения национален обем данни в отворения пакет. След изчерпване на минималния разрешен обем данни в роуминг, може да се приложи надценка за роуминг.

Действителното потребление на роуминг на данни надхвърля ограничението на обема за роуминг на данни, свързано с предплатения кредит на клиента.

85. В случай d. (вж. Насока 69) надценки за роуминг може да се прилагат за услуги за роуминг на данни от страна на доставчика на роуминг за обеми, надвишаващи ограничението на обема за роуминг на данни, изчислено в съответствие с член 4 (3) от Регламента за изпълнение, във връзка с оставащия кредит на клиента.

86. Например, клиент на предплатени услуги има оставащ кредит от 50 евро (без ДДС), когато за пръв път започва да ползва роуминг услуги в държава членка на ЕИП. Предплатената тарифа на даден клиент включва цена на единица данни от 0,5 евроцента (без ДДС) за MB. В този пример клиентът би могъл да ползва до 10 GB данни при националните условия. Ако се приеме таван на цената за роуминг на данни на едро от 7,7 евро за GB, доставчикът на роуминг може да ограничи обемите за роуминг на данни за този клиент до 6,49 GB в съответствие с член 4 (3). В този случай клиентът на роуминг може да ползва до 6.49 GB данни на национални цени на дребно. В такъв случай, от оставащия кредит ще бъде дебитирана сумата 32,45 евро за това потребление на роуминг услуги за данни (6,49 GB, умножени по 5 евро за GB, е равно на 32,45 евро). За всяко потребление на роуминг на данни, надхвърлящо 6,49 GB, доставчикът на роуминг може да прилага надценки за роуминг.

F. Алтернативни тарифи

87. В съответствие с член 6д (3) от Регламента за роуминга, алтернативните тарифи са тарифи за регулирани роуминг услуги, които могат да бъдат предлагани в допълнение към регулираните тарифи, посочени в членове 6а, 6б и 6в от Регламента за роуминга.

88. ОЕРЕС счита, че през преходния период са разрешени фиксирани периодични тарифи за роуминг (напр. дневни тарифи) с определен обем роуминг услуги за фиксирана такса, в съответствие с последната алинея на член 6д (1), алинея 4 от Регламента за роуминга и могат също да се предлагат като алтернативни тарифи, вместо регулираната тарифа след преходния период, след влизане в сила на RLAN.

89. Съгласно член 6д (3) от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг услуги могат да предлагат алтернативни тарифи в допълнение към регулираната роуминг тарифа. Посочените алтернативни тарифи могат също да включват и договорни условия за роуминг услуги, които не отговарят на критериите във FUP, установени в Регламента за изпълнение, в съответствие с член 4 (7) от Регламента за изпълнение.

90. ОЕПЕС счита, че член 6д (3) от Регламента за роуминга дава възможност на всеки доставчик на роуминг да предлага и на всеки клиент възможност съзнателно да избере роуминг тарифа, различна от RLAN. В случай че потребителите на роуминг услуги изрично решат да изберат алтернативна тарифа, те трябва да бъдат информирани (напр. чрез SMS, чрез месечната сметка и т.н.) за предимствата на роуминга, които биха изгубили по този начин. Алтернативните тарифи могат да бъдат пакети от роуминг услуги на единична цена, фиксирани периодични роуминг тарифи, обем регулирани роуминг услуги, включващи страни, различни от държавите в ЕИП, и т.н.

91. Съгласно член 6д (3), алинея 3 от Регламента за роуминга, алтернативна тарифа не може да съдържа условия или ограничения, свързани с елементи на абонамента, различни от роуминга. С други думи, алтернативната тарифа може само да засяга условията за предлагане на роуминг услуги в/и извън Съюза и не може да засяга други елементи на абонамента (напр. цената на националния абонамент, други оферти в рамките на абонамента, като напр. помощи за мобилни телефони, обеми за вътрешни услуги и т.н.). Ако „алтернативна тарифа“ промени условията на националната такава, съответните условия на RLAN-тарифата също биха се променили, като това няма да е в съответствие с член 6д (3), алинея 3 и член 6а от Регламента за роуминга. Обявяването на националната тарифа за „алтернативна тарифа“ не променя принципа RLAN.

92. Закупуването на допълнителен пакет с цел да се консумират допълнителни обеми по подобен начин генерира нов минимален обем регулирани роуминг услуги за данни за справедливо ползване, за които се прилагат правилата за отворените пакети за данни, прилагани към допълнителния пакет. В разглеждания случай не може да се направи веднага заключението, че клиентът е избрал алтернативна тарифа.

93. Съгласно член 14 (3), алинея 2 от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг услуги изпращат на разумни интервали напомняне до всички клиенти, които са избрали алтернативна тарифа. ОЕПЕС смята, че всеки 12 месеца или всеки друг по-кратък период, свързан с направено по-рано подновяване или преразглеждане на договора, биха представлявали такъв разумен интервал.

G. Трансфер между роуминг тарифи

94. Съгласно член 6д (3) от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг услуги трябва да прилагат тарифите, определени в съответствие с членове 6а, 6б и 6в от Регламента (т.е. RLAN), автоматично за всички заварени и нови потребители на роуминг услуги (предмет на разпоредбите за стабилни връзки и обичайно пребиваване в съответствие с член 4 (1) от Регламента за изпълнение). Подобно на разпоредбите, предвидени в Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг обаче могат да предлагат други тарифи за регулирани роуминг услуги като алтернатива на RLAN, а клиентите могат съзнателно да изберат тези алтернативни тарифи. Предвид факта, че фиксираните периодични тарифи за роуминг се считат за алтернативни тарифи при влизането в сила на RLAN, на потребителите трябва да се даде възможност

съзнателно да изберат да останат на тези тарифи. В противен случай доставчиците на роуминг ще прилагат автоматично RLAN за своите роуминг клиенти с алтернативни тарифи, които не са се съгласили изрично да останат на съществуващите си алтернативни тарифи.

95. Прминаването от или към регулирана тарифа за роуминг, прилагана в съответствие с членове 6а, 6б и 6в от Регламента за роуминга, към или от алтернативна тарифа, попада в обхвата на член 6д (3), алинея 3 от Регламента за роуминга. Прминаването трябва да бъде направено безплатно в рамките на един работен ден и да не води до условия или ограничения, свързани с елементи на абонаментите, различни от роуминга (например по-малък национален обем данни за потребление или по-висока национална цена). Доставчикът на роуминг услуги може да забави прминаването, докато е в сила предишната тарифа, предлагана в роуминг, за минимален определен период, който не надвишава два месеца.

96. ОЕРЕС счита, че след влизането в сила на RLAN клиентите могат да решат да останат на алтернативната си тарифа, при условие че са надлежно информирани от своя доставчик на роуминг за наличните възможности и естеството на предимствата на роуминга, които ще бъдат загубени, ако останат или преминат на алтернативна тарифа (за разлика от прминаването към RLAN-оферта). Посочената информация следва да се предостави от доставчика на роуминг на роуминг клиента (например чрез SMS или месечна сметка). В случай на клиенти, ползващи алтернативни тарифи, доставчиците на роуминг следва да предоставят тази информация на тези роуминг клиенти своевременно преди влизане в сила на RLAN (например две седмици предварително), за да може да се осигури достатъчно време на клиента да вземе информирано решение. Според ОЕРЕС роуминг клиентите съзнателно трябва да изберат дали да останат на (или да преминат към) алтернативна тарифа. Операторите трябва да осигурят възможност за прминаване между регулирани и алтернативни тарифи за роуминг във всеки момент, в рамките на един работен ден и безплатно.

97. В случай че операторите направят промени в своите роуминг тарифи, които не произтичат от разпоредбите на Регламента за роуминга, клиентите имат право прекратят своите договори в съответствие с Директивата за универсалната услуга и/или националното законодателство.

Н. Прозрачност и механизъм за контрол

98. Съгласно член 6д (4) от Регламента за роуминга и член 5 от Регламента за изпълнение, всички срокове и условия, свързани с регулирана роуминг услуга на дребно, включително FUP, трябва да бъдат включени в договорите на роуминг клиентите. Това включва всички срокове и условия, свързани с исканията за доказване на обичайно пребиваване или стабилни връзки, съгласно член 4 (1) от Регламента за изпълнение.

99. ОЕРЕС счита, че информацията, посочена в член 6д (4), алинея 1 от Регламента за роуминга, трябва да се съдържа във всички договори, включващи каквито и да е регулираните роуминг услуги на дребно, по ясен и разбираем начин, като се вземат предвид задълженията по националното законодателство относно договорите за електронни съобщителни услуги. ОЕРЕС смята, че горепосочената информация трябва да бъде персонализирана и ясно да посочва цените на регулираните роуминг услуги

на дребно, които се прилагат за конкретния клиент и за които последният се е абониран. Посочената информация следва да бъде публикувана, в съответствие с член 6д (4) (б) от Регламента за роуминга, на интернет страницата на доставчика или по друг подходящ начин. Освен това, доставчиците на роуминг трябва да публикуват информацията, посочена в член 6д (1) от Регламента за роуминга, относно максималните цени, надвишаващи FUP.

100. Съгласно член 6д (4) от Регламента за роуминга, операторите трябва да предоставят в договорите информация за всички ограничения, налагани спрямо регулираните обеми за роуминг на данни, предоставяни на национална цена на дребно. Последното трябва да бъде осигурено по ясен и достъпен начин. При условие че националните разпоредби не изискват включване на по-подробна информация в договора, ОЕРЕС смята, че операторите, също така, могат да предоставят информация за действителния минимален разрешен обем данни в роуминг по други опростени и леснодостъпни начини (например чрез мобилно приложение, чрез раздела за потребители на уебсайта), вместо в договора, при условие че в договора е посочено как се определя този лимит и се съдържа друга информация относно ценообразуването за действителния абонамент. Минималният разрешен обем данни в роуминг трябва да бъде актуализиран всеки път, когато се променя цената на дребно за абонамента и всеки път, когато се променя регулираната максимална цена на едро за роуминг на данни.

101. При предплатените тарифи могат да възникнат проблеми с информирането на клиентите за приложимите обеми данни на национални цени като резултат от оставащия кредит, както е посочено в член 4 (3) от Регламента за изпълнение. Основните принципи за изчисляване на разполагаемия обем трябва да бъдат ясно описани и могат да бъдат илюстрирани чрез определяне на наличните обеми за конкретни размери от кредита (като напр. наличен обем за кредит от 1 или 10 евро).

102. Критериите, прилагани от доставчика на роуминг като обективни показатели за предотвратяване на риска от злоупотреба или неправомерно ползване на роуминг услуги в съответствие с член 4 (4) от Регламента за изпълнение, следва да бъдат предварително описани в договора, който включва FUP, както е посочено в член 5 (1) от Регламента за изпълнение. Договорът трябва да включва:

- описание на прилаганите обективни критерии, т.е. основанията, на които доставчикът може да изпрати предупреждение и да приложи надценка, съгласно член 5 (3) и (4) от Регламента за изпълнение, включително:
  - ✓ определяне и продължителност на периода за наблюдение;
  - ✓ информация как се изчисляват потреблението и присъствието за целите на налагане на всяка надценка (в това число към коя(и) мобилна(и) услуга(и) на дребно се отнася показателят за потребление, член 4 (4), алинея 4 от Регламента за изпълнение);
  - ✓ обстоятелството, че когато периодът за наблюдение е последван от предупреждение от доставчика на роуминг, роуминг клиентът може да промени начина на ползване в рамките на срока, даден с предупреждението, като покаже действително национално потребление или присъствие, за да избегне прилагането на надценка (в съответствие с член 5 (4) от Регламента за изпълнение);
- описание на процедурата, която роуминг клиентът трябва да следва при подаването на жалби, както е предвидено в член 5 (1) от Регламента за изпълнение;
- описание на критериите за преустановяване прилагането на надценка (съгласно член 5 (5) от Регламента за изпълнение).

103. Доставчикът на роуминг въвежда прозрачни, прости и ефикасни процедури за разглеждане на жалби на клиенти, свързани с прилагането на FUP (съгласно член 5 (1)). Клиентът трябва да може бързо и лесно да се свърже с доставчика, особено когато последният е изпратил предупреждение, и по-късно, когато за роуминг услугата/ите, използван/и от клиента, са/е била/и приложена/и надценка/и. ОЕПЕС смята, че операторът следва да предостави алтернативни интерфейси за подаване на жалби от потребителите, като чатове, кол-центрове, имейл и т.н. Посочените интерфейси трябва да улеснят клиентите при предоставянето на доказателства, че предупреждението не се основава на точна или пълна информация, както и при предоставянето на доказателства, че услугите не се използват за цели, различни от периодично пътуване.

104. Съгласно член 5 (2) от Регламента за изпълнение, всяка FUP за регулирани роуминг услуги се съобщава на НРО. Доставчикът на роуминг услуги трябва да изпрати пълна информация за FUP на НРО преди въвеждането ѝ, или най-късно непосредствено след влизането ѝ в сила.

105. В случай че оператор установи, че негови SIM-карти са част от организираната препродажба на потребители, които не отговарят на изискванията за RLAN, същият може да се предприеме незабавни действия съгласно член 4 (5) от Регламента за изпълнение и глава D. Всички предприети мерки трябва да бъдат описани и съобщени от оператора на НРО, заедно с описание на вида доказателства, които операторът има за въпросната системна злоупотреба. Посоченото уведомяване се извършва най-късно едновременно с предприемането на такава мярка (член 5 (6) от Регламента за изпълнение).

а) Основна персонализирана ценова информация: гласови услуги, SMS и пренос на данни

106. Освен ако не са избрали да не получават основна персонализирана ценова информация, всички клиенти имат право да получат автоматично съобщение, предоставящо такава информация, когато клиентът влезе в посещаваната страна. Автоматичното съобщение, включващо основната роуминг информация, трябва да бъде персонализирано за този клиент (членове 14 и 15 от Регламента за роуминга). Персонализираната информация трябва да бъде изпратена и на клиенти с алтернативни тарифи.

107. Дори операторът да не прилага надценка, ОЕПЕС счита, че клиентите трябва да получат персонализирано автоматично съобщение, съдържащо информация за условията, прилагани за използването на роуминг услуги на дребно от конкретния клиент. Доставчикът на роуминг следва да изпрати информацията в момента, в който клиентът влезе в посещаваната държава. По отношение на роуминга на данни информацията трябва да бъде изпратена на мобилното устройство на клиента, независимо от вида и формата на устройството (стар модел телефон, смартфон, таблет или лаптоп с донгъл). За тази услуга начинът за изпращане на информацията може да бъде например чрез SMS съобщение, по електронна поща или с изскачащ прозорец. Информацията за роуминг на данни се предоставя на мобилното устройство на роуминг клиента всеки път, когато клиентът влезе в държава членка на ЕИП, различна от тази на неговия местен доставчик, и когато клиентът за пръв път започне да ползва роуминг услуга за данни в тази държава (вж. Насока 115). Информацията следва да бъде предоставена „по подходящ начин, който улеснява нейното получаване и лесно разбиране“ (член 15 (2) от Регламента за роуминга). ОЕПЕС счита,

че е важно да се обърне внимание, че посочената информация трябва да се предоставя „по такъв начин, че да се осигури лесен достъп до нея в по-късен момент“ (Съображение 85 от Регламента за роуминга). Информацията трябва да бъде предоставена по начин, който не изисква клиентът да използва платена услуга за роуминг на данни, за да има достъп до нея. Това може да бъде постигнато чрез SMS или безплатна страница за тази цел или по всякакъв друг начин. Горепосочената информация се изпраща и на роуминг клиенти, които пътуват извън ЕИП.

108. На роуминг клиентите трябва да бъде предоставена следната основна информация (където е приложимо, във валутата, която се използва за изготвянето на сметката на абоната):

- обстоятелството, че се прилага националната цена на дребно (ако е необходимо, също и информация, която осведомява клиента, че повикванията и SMS-съобщенията ще се начисляват върху тарифи извън националната мрежа) или приложимите цени за роуминг, които се прилагат извън ЕИП;
- информация за FUP, се прилага за роуминг клиента, и информация за надценките, които се прилагат при превишаване на FUP (само в ЕИП, с ДДС);
- безплатен номер, на който клиентът може да получи по-подробна персонализирана информация за регулирани и нерегулирани гласови повиквания, SMS съобщения или роуминг услуги за данни (включително MMS), информация за прилагането на FUP и всякакви надценки, както и информация относно мерките за прозрачност в Регламента за роуминга, посредством гласово повикване или SMS съобщение;
- възможността за достъп до услугите за спешни повиквания чрез безплатно набиране на номер 112 (само в ЕИЗ).

109. По отношение на FUP, операторите трябва да предоставят информация за минималния разрешен обем данни в роуминг, ако потреблението на клиента подлежи на такъв лимит (в случай на отворени пакети и предплатени тарифи, включително точно определения обем на данни в роуминг в MB или GB) за отворени пакети. При предплатените тарифи пълният обем на определения обем данни в роуминг се влияе от потреблението на повиквания и SMS, така че по-подходящо е представянето на по-обща информация, която да пояснява, че може да се прилага лимит по FUP в зависимост от потреблението, последвана от връзка към мястото, където клиентът може да намери повече от съответната информация. Допълнителна информация за контролните механизми и т.н. може да бъде предоставена чрез свободно достъпна страница за тази или интернет страница.

110. Операторите се насърчават да включват допълнителна информация, като напр. националната цена, която се прилага за конкретния клиент съгласно приложимия тарифен план, за това дали получаването на съобщения по гласова поща извън ЕИП води до начисляване на такса (и каква е таксата) и интервалите на таксуване, ако са различни при роуминг в ЕИП.

111. Клиентите разполагат с възможност да изберат да се откажат от получаването на информацията относно таксите за регулирани роуминг услуги, както и правото, по всяко време и безплатно, да изискват от доставчика на роуминг да предостави отново информацията. ОЕРЕС отбелязва, че доставчиците на роуминг ще продължат да бъдат задължени да предоставят определена информация на клиенти, които ползват

роуминг услуги извън ЕИП.

Кога трябва да бъде предоставена основната информация?

112. Доставчиците са длъжни да изпращат на клиента основната персонализирана ценова информация „без неоснователно забавяне и безплатно“, когато се свързват за първи път с мрежа, различна от тази на техния местен доставчик, когато пътуват в чужбина (член 14 от Регламента за роуминга) или всеки път, когато клиент преминава границата на държава извън ЕИП.

113. Това гарантира, че клиентите са информирани за таксите за роуминг преди да използват тези роуминг услуги. Не се изисква изпращането на нова информация, когато клиентът продължава да пътува в друга държава в ЕИП. Пълната информация за приложимите роуминг такси за гласови услуги и SMS трябва да бъде предоставена на всички роуминг клиенти от доставчиците на роуминг, когато се сключват договорите.

114. Доставчиците на роуминг трябва също така да предоставят на своите роуминг клиенти актуална информация относно приложимите роуминг такси или цени без неоправдано забавяне всеки път, когато има промяна в тези цени, в съответствие с член 14 (3) от Регламента за роуминга. Това означава, че пълната информация за приложимите такси трябва да бъде предоставена преди влизането в сила на договора и всеки път, когато даден доставчик на роуминг променя своето роуминг ценообразуване, включително когато това се изисква от националното законодателство.

115. Освен това, съгласно член 15 (2) от Регламента за роуминга, информацията относно роуминга на данни, който включва MMS, следва да се предоставя всеки път, когато клиентът на роуминг услуги се свърже с посетената мрежа и за пръв път започне да ползва услуга за роуминг на данни в тази посетена страна, т.е. когато клиентът продължава да пътува от една посетена страна в друга, се изисква тарифната информация да бъде изпратена отново на клиента, освен ако цените са еднакви. ОЕРЕС разбира, че тази разпоредба изисква само уведомяване на клиента веднъж, когато клиентът влезе в друга посетена държава. Съгласно Съображение 73 от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг не следва да събират такси от роуминг клиента за всяка регулирана услуга за роуминг на данни, освен ако и докато роуминг клиентът приеме предоставянето на услугата.

116. За потребители на преносими компютри с донгъл или подобни устройства свързването с посетената мрежа и стартирането на сесията за роуминг на данни се случват едновременно. Националната мрежа е в състояние да установи само, че потребителят е свързан към посетена мрежа, когато стартира сесията за роуминг на данни. Следователно, доставчикът на роуминг трябва да изпрати едно съобщение, за да предостави цялата необходима информация. То може, например, да се предостави безплатно на страница за тази цел (показваща ценова информация), която се отваря при започване на сесия за роуминг на данни и преди да се осъществи пренос на данни (подлежи на такса или FUP).

117. Връзката с посетената мрежа и започването на сесия за роуминг на данни не са непременно едновременни, тъй като клиентите могат да използват гласови и SMS услуги, но да ползват роуминг на данни на по-късен етап, ако въобще го направят. Във всички случаи, клиентите трябва да бъдат информирани веднага щом мобилните им телефони се свържат с посетена мрежа и впоследствие веднага щом започнат за първи път да ползват роуминг на данни.

118. Няма изискване да се изпращат последващи съобщения, ако по време на посещението се променя мрежата, с която се свързва клиентът, стига мрежата да е в същата държава членка.

119. Когато даден клиент се свърже с местния си доставчик, с искане за допълнителна подробна информация, доставчикът следва да гарантира, че

информацията за цените в роуминг на гласови повиквания и SMS (член 14 (2) от Регламента за роуминга) е веднага налична за този клиент, независимо по кое време на деня. Ако се използват автоматизирани машини, за да се спази това задължение, местният доставчик следва да гарантира, че клиентът има достъп до необходимата персонализирана информация бързо и лесно. В допълнение, в съответствие с член 14 (2) от Регламента за роуминга, всяко подобно свързване от страна на клиент с неговия доставчик следва да бъде безплатно.

120. Освен това, ако се осъществи връзка с доставчика чрез SMS, би било разумно доставчикът на роуминг да изпрати на клиентите си само основна персонализирана ценова информация, която се прилага за гласови повиквания, SMS и пренос на данни (включително MMS), където подробностите за таксите са комплексни. В този случай, доставчикът на роуминг услуги следва да посочи в SMS съобщението си препратка към безплатния номер, предназначен с гласови повиквания да се получи допълнителна информация. Освен това, може да се осигури безплатно достъпна страница за тази цел или интернет страница.

121. Клиентите следва да могат да наблюдават, контролират и дават съгласието си за всякакви разходи. По отношение на роуминга на данни, член 15 (1) от Регламента за роуминга изисква от доставчиците да гарантират, че техните роуминг клиенти са надлежно информирани за цените на роуминг на данни, както преди, така и след сключването на договора, по начини, които улесняват клиентите при запознаването им с финансовите последици от използването и им позволяват да наблюдават и контролират своите разходи за регулирани роуминг услуги за данни. ОЕПЕС смята, че всеки 12 месеца или всеки друг по-кратък период са разумен интервал, свързан с подновяване или преразглеждане на договора. Регламентът за роуминга също така предвижда, когато е уместно, доставчиците да информират клиентите си преди сключване на договора и редовно след това за риска от автоматизирани и неконтролирани роуминг връзки и изтегляне на данни. Освен това, те трябва да обясняват безплатно и по ясен и разбираем начин как да се изключи автоматичният роуминг на данни, за да се избегне неконтролираното потребление на услуги за роуминг на данни. Операторите могат да изпълнят тези изисквания, като предоставят ясна и леснодостъпна информация в своите условия за услугата на своята интернет страница и/или в друга литература.

b) Предупреждение за потреблението в рамките на FUP относно лимита за обема на данните

122. В съответствие с член 15 (2) (а) от Регламента за роуминга, доставчикът на роуминг изпраща предупреждение до роуминг клиента, когато приложимият обем от данни за справедливо ползване при роуминг е напълно изчерпан или е достигнат праг за потребление, приложим в съответствие с член 6в. Предупреждението трябва да посочва надценката, която ще се прилага за всяко допълнително потребление на регулирани роуминг услуги за данни роуминг клиента. Всеки клиент трябва да има право да изиска от доставчика на роуминг да спред да изпраща такива уведомления и правото по всяко време безплатно да изиска от доставчика на роуминг да предостави услугата отново.

с) Предупреждаване на клиента за предстояща надценка въз основа на обективните показатели

123. Доставчикът на роуминг предупреждава клиента, преди да приложи каквото и да е надценка въз основа на обективните показатели, посочени в член 4 (4) и (5) от Регламента за изпълнение. Доставчикът на роуминг трябва да информира клиента, че ако в срок, не по-кратък от две седмици, не промени в начина на ползване в рамките на

посочения срок, доставчикът може да приложи надценка за всяко следващо потребление след датата на предупреждението (Член 5 (4) от Регламента за изпълнение). Надценката, която е предмет на член 6д от Регламента за роуминга, следва да бъде уточнена в предупреждението. Ако моделът на поведение не се промени в рамките на срока на предупреждението, доставчикът може да приложи надценка за всяко следващо потребление по време на и след срока на предупреждението, започващ след датата на предупреждението, в съответствие с условията на приложимата FUP, а клиентът трябва да бъде информиран при започване на прилагането на надценката. ОЕРЕС счита, че е добра практика да не се прилага надценка (в случай, че периодът за фактуриране приключва през срока на предупреждението) до изтичане на срока на предупреждението в случай че не бъде установена съответната промяна в начина на потребление. По този начин на оператора няма да се налага да възстановява вече наложени надценки, ако клиентът промени модела си на поведение след изпращането на сметката или в случай на спор между оператора и клиента, който е решен в полза на последния.

124. Вследствие на предупреждението от страна на доставчика на роуминг, роуминг клиентът може да се опита да изясни или да оспори заключението на доставчика на роуминг, че съществува риск от злоупотреба или неправомерно ползване на роуминг услуги извън целите на периодичното пътуване, в съответствие с процедурите за подаване на жалби, свързани с прилагането на FUP, които доставчикът на роуминг трябва да предвиди, и чрез всички процедури за разрешаване на спорове, установени в държавата-членка на доставчика на роуминг, както е посочено в член 5 (1) от Регламента за изпълнение. Такъв механизъм за подаване на жалби и процедури за разрешаване на спорове позволяват на роуминг клиента да представи доказателства, че не използва регулираните роуминг услуги на дребно за цели, различни от периодични пътувания, в отговор на предупреждението на доставчика на роуминг.

125. В съответствие с член 5 (3), алинея 2 от Регламента за изпълнение, когато рискът от злоупотреба или неправомерно ползване е резултат от неизпълнението на показателите както за преобладаващо национално потребление, така и на преобладаващото национално присъствие през минималния четиримесечен период на наблюдение, при разрешаването на жалба или спор се вземат предвид допълнителни признаци за риск, произтичащи от цялостното външно присъствие или потребление на роуминг клиента. Например, случай, при който външното присъствие и потребление на роуминг клиента е само малко над 50 % през периода за наблюдение и роуминг клиентът представи съществени доказателства, обхващащи по-дълъг период, включително и бъдещ такъв, за пребиваване във или стабилни връзки със страната на доставчика на роуминг, би могло да бъде оценен по различен начин от случая, при който роуминг клиентът е прекарал по-голямата част от периода за наблюдение в чужбина и представя твърде недостатъчни или никакви допълнителни доказателства.

126. В съответствие с глава D (Насока 35) и E, надценка може да се прилага за роуминг услуга(и) на дребно, по отношение на която е бил открит риск от злоупотреба или неправомерно ползване.

127. ОЕРЕС отбелязва, че минималният период за предупреждение от две седмици се прилага и когато предупреждението се основава на другите обективни показатели, разгледани в Насоки 36 до 39.

128. ОЕРЕС смята, че изисквана промяна в модела на поведение в рамките на срока на предупреждението, за да се избегне прилагането на надценка от оператора, трябва да отчете наблюдавания риск от злоупотреба или неправомерно ползване, въз основа на който клиентът е бил предупреден. ОЕРЕС принципно приема за промяна в начина на ползване, ако клиентът изпълнява критериите за преобладаващо национално потребление или преобладаващо местно присъствие що се отнася до срока на предупреждение от най-малко две седмици.

129. Съгласно член 5 (5) от Регламента за изпълнение, прилагането на надценка въз основа на риска от неправомерно или неправомерно ползване трябва да приключи веднага, след като потреблението на клиента вече не показва риск въз основа на

обективните показатели, посочени в член 4 (4) от Регламента за изпълнение. Операторът трябва да прекрати прилагането на надценка веднага щом бъде изпълнен някой от критериите за преобладаващо присъствие или потребление. За да се установи такава промяна в начина на ползване и за да бъде операторът сигурен, че има ясни признаци, че няма опасност от злоупотреба или неправомерноползване след срока на предупреждението, операторът следва да продължи да наблюдава потреблението и присъствието на клиента по същия начин, както го е правил преди предупреждението.

d) Финансов лимит или лимит по обем на потреблението на роуминг на данни

130. Член 15 (3) от Регламента за роуминга изисква доставчиците да предоставят на своите клиенти един или повече максимални финансови лимити или лимити по обеми за ползване на роуминг на данни през определен договорен период, при условие че клиентът се съгласи да продължи („механизъм за прекъсване“). Целта е да се даде възможност на клиентите да избегнат натрупването на сметки, които са по-високи от планираните или очакваните. Терминът „клиент“ не е дефиниран в Регламента. ОЕПЕС счита, че доставчиците могат да го тълкуват като договаряща страна или отделен притежател на СИМ (който може да не е същото лице в случаите на бизнес клиенти или при семейни договори, например). Доставчиците трябва да пояснят (напр. в договора, на интернет страницата и по други подходящи начини) за кого се прилага лимитът за прекъсване, т.е. за договарящата страна или за отделни притежатели на СИМ-карта.

131. Прилагането на RLAN ще сведе до минимум риска от „шок от сметката“ за повечето клиенти, ползващи роуминг в ЕИЗ. Клиентите, които предплащат за фиксирана, предварително определена, непериодична сума и непериодична продължителност, след което сесията за данни приключва, освен ако и докато клиентите дадат изричното си съгласие за възобновяване на достъпа до данни, са автоматично защитени от „шока от сметката“ както в страната си, така и в чужбина, и не е необходимо да се правят специални договорености за тях. Това отговаря на целта на политиката зад лимита на прекъсване, тъй като потребителите не могат да похарчат повече, отколкото са се съгласили, преди да започнат връзката, като по този начин им се дава възможност за контрол.

132. ОЕПЕС счита, че следните случаи са подходящи за лимит на прекъсване:

- използване на тарифи за роуминг, предварително и последващо измерени и платени, във и извън ЕИЗ⁷.
- когато се прилага надценка върху националната цена, съгласно с глава Е.

133. ОЕПЕС счита, че е добра практика да се уведомяват клиентите, когато достигнат лимита на националния пакет. Това уведомление следва да се отправя и до клиента, когато достигне лимита по подразбиране по време на роуминг.

134. Доставчиците на роуминг трябва да прилагат финансов лимит по подразбиране или лимит на обема по подразбиране за всички клиенти, които все още не са избрали конкретен различен лимит. Счита се за добра практика доставчиците да обясняват, на своята интернет страница и в друга литература, или по друг начин, как ще функционира механизмът за прекъсване, включително как да се даде съгласие за използване на надвишаването на лимита, ако това се иска, и какво ще се случи с

⁷ Съгласно с член 15 (6) от Регламента за роуминга, тези защитни механизми се прилагат и за роуминг услугите за данни, използвани от роуминг клиенти, пътуващи извън ЕИЗ.

всички данни в процеса на изтегляне, ако клиентът не желае да продължи потреблението след достигане на лимита. ОЕРЕС счита, че е добра практика клиентите, които трайно са се отказали от лимита за прекъсване, да получават редовно информация за потреблението си, за да бъдат предпазени от шок от сметката.

135. Финансовият лимит по подразбиране трябва да бъде близък до, но не повече от 50 евро, от неизплатени такси за месечен отчетен период (без ДДС). Лимитът за обем по подразбиране трябва да има съответна финансова граница, която да не надвишава 50 евро от неизплатени такси за месечен отчетен период (без ДДС), който автоматично трябва да обновява всеки отчетен период. За финансовия лимит по подразбиране доставчиците трябва предварително да уведомят клиента за съответстващата сума в обемни граници. Следва да се има предвид, че лимитът е свързан с натрупаните разходи за определен период, а не за данни на сесия.

136. ОЕРЕС разбира „месечния период на фактуриране“ като такъв, който може да се отнася за календарен месец или друг определен месечен период, за който услугата се таксува.

137. Финансовият лимит от 50 Евро без ДДС за неизплатени такси при месечен период на фактуриране следва да се изчислява едновременно от доставчика на роуминг в случай, че роуминг клиентът пътува няколко пъти в рамките на един и същ период и евентуално в различни държави, включително държави извън ЕИЗ.

138. ОЕРЕС разбира, че европейските институции са възнамерявали финансовият лимит или лимитът по обем да бъдат предоставяни както на клиенти с абонаментни, така и на клиенти с предплатени тарифи.

139. В допълнение, доставчиците могат да предоставят един или повече други, по-високи или по-ниски, финансови или обемни лимити за други конкретни периоди на потребление (т.е. не е задължително лимитът да е месечен, например може да се предлага дневен или седмичен лимит); отново при условие, че клиентът е съответно уведомен предварително за съответния обем или финансова сума.

140. ОЕРЕС отбелязва, че MMS-те са включени в определението за "регулирана услуга за роуминг на данни" съгласно член 2 (2) (м) от Регламента за роуминга и не са изрично изключени от обхвата на член 15 (3) от Регламента за роуминга, когато се предоставят като измерена услуга. Доставчиците трябва да гарантират, че потребителите са информирани за това как се таксуват и контролират всички разходи за MMS.

141. Когато е в сила финансов или обемен лимит, Регламентът за роуминга изисква от доставчиците да изпратят на клиента предупреждение, когато са консумирани 80 % от този лимит. Общата цел на политиката на лимитите е да даде възможност на клиентите да наблюдават и контролират своите разходи. ОЕРЕС разбира, че типът на телефона или друго устройство, услугата за данни и съдържанието може да окажат влияние върху скоростта, с която уведомлението може да бъде изпратено и получено и да предизвика действие от страна на клиента. ОЕРЕС счита, че доставчиците следва да настроят изпращането на уведомления така, че клиентът да има време да използва известието, за да вземе информирано решение относно своя разход преди да бъде достигнат крайният лимит. В случаите, когато има разлика от 80 %, доставчиците следва да се стремят, като добра практика, да гарантират, че клиентите получават съобщението, преди да достигнат 80 % от лимита си, а не след това.

142. Въпреки че Регламентът за роуминга не установява как трябва да бъде изпратено предупреждението – на телефона на клиента или на друго устройство, то трябва да бъде „подходящо“, например чрез SMS съобщение, по електронната поща или чрез изскачащ прозорец на компютъра (член 15 (3) от Регламента за роуминга). ОЕРЕС счита, че на клиентите следва да бъдат осигурени средства, които ще увеличат максимално шансовете им да получат и да могат да реагират на известието, ако искат да продължат да използват данни над лимита, като имат предвид устройството и вида

на използваната услуга за данни.

143. ОЕРЕС очаква, че доставчиците ще искат да предоставят на клиентите информация за това как да продължат да използват услугите за пренос на данни при изпратено уведомлението за изчерпване на 80 % от лимита, за да дадат повече време на потребителите да планират и контролират тяхното потребление и разходи. Доставчиците могат също да искат да посочат какво ще се случи с всички данни в процеса на изтегляне, когато е достигнат лимитът, ако клиентът не желае да продължи потреблението след това. Ако клиентът реши да разреши потреблението на данни над финансовия или обемния лимит, в отговор на уведомлението за изчерпване на 80 %, първоначалният лимит ще бъде заменен и вече няма да е уместно да се изпрати уведомление в края на първоначалния лимит за приложимия определен период на фактуриране. ОЕРЕС счита, че съгласието на клиента се дава само за определения период на фактуриране.

144. Клиентите могат безплатно да изискат от доставчика си да престане да изпраща такива уведомления или да започне отново да ги изпраща.

145. При достигане на договорения финансов лимит или лимита за обем, доставчикът е длъжен да изпрати друго уведомление на мобилния телефон на клиента или на друго устройство. В уведомлението трябва да бъде посочено как да се продължи използването на услугите за данни, ако клиентът желае, както и цената на допълнителните единици от данни, консумирани през конкретния период на фактуриране. Ако клиентът не отговори, както е посочено, доставчикът незабавно "спира предоставянето и таксуването на регулираните услуги за роуминг на данни за този клиент, докато роуминг клиентът не поиска продължаване или подновяване на преоставянето на тези услуги" (член 15 (3) от Регламента за роуминга) за конкретния период на фактуриране.

146. Някои доставчици са изразили загриженост, че тази разпоредба изисква от тях да де-оторизират всички роуминг услуги за данни за съответния клиент. След това от клиента се изисква да се свърже с отделите за обслужване на клиенти, за да заяви желание за ре-оторизация за роуминг на данни, което може да отнеме малко или значително време за обработка. Всички данни, които са в процес на изтегляне или качване при достигане на лимита, ще бъдат загубени. ОЕРЕС счита, че целта на политиката не е да бъдат дерогирани роуминг услугите за данни или да се наложи на потребителите да започнат трудния или продължителен процес за възобновяване използването на роуминг за данни.

147. Във всички случаи таксуването трябва да се прекрати, когато лимитът бъде достигнат, освен ако клиентът не отговори своевременно, че не желае да бъде активирано прекъсването. По отношение на връзката за данни, ОЕРЕС насърчава доставчиците, когато е възможно, да поддържат това в разумен срок след достигане на лимита, за да се даде на повечето клиенти достатъчно време, през което да получат и да отговорят на уведомлението, например чрез спиране на връзката или значително забавяне на скоростта. В зависимост от вида на устройството, услугата за данни и съдържанието, може да има закъснение при отговора на клиента, особено когато начинът за изпращане на известието не прекъсва самата сесия за данни, например когато е изпратен SMS на мобилен телефон, за разлика от изскачащия прозорец. Ако клиентът посочи, че не желае да продължи сесията за данни или не реагира през целия „разумен период“ за отговор, ОЕРЕС насърчава операторите да улесняват всяка последваща връзка във възможно най-голяма степен, след като клиентът даде съгласието си за възобновяване на потреблението. ОЕРЕС също така очаква доставчиците да положат, доколкото е възможно, технически усилия за запазване на всички данни, които са били в процес на изтегляне в разумен срок след достигането на лимита, така че клиентът да може да възобнови изтеглянето.

148. На последно място, в Съображение 88 от Регламента за роуминга се казва, че

горепосочените мерки следва да се разглеждат като „минимални защитни мерки в полза на роуминг клиентите“ и не пречат на доставчиците да предлагат допълнителни мерки за прозрачност и контрол на сметките, като например фиксирани оферти или информация в реално време за потреблението на данни, които ОЕРЕС също насърчава.

I. Задачи на Националните регулаторни органи (НРО) по отношение на FUP/ решаване на спорове

149. В съответствие с член 5 (2) от Регламента за изпълнение, доставчикът на роуминг уведомява НРО за всички FUP. Доставчикът на роуминг следва да изпрати пълна информация за FUP на НРО преди въвеждането, или най-късно след влизането в сила на FUP. ОЕРЕС счита, че това задължение не означава, че НРО предварително одобряват FUP посредством формално решение. Въпреки това, ОЕРЕС е на мнение, че разпоредбите за контрол и прилагане, посочени в член 16 и член 6г (5) от Регламента за роуминга, не засягат горепосоченото. Поради това НРО могат да искат да проучат дали FUP, за която са нотифицирани, е в съответствие с разпоредбите, посочени в Регламента за изпълнение. Съответно, НРО могат да наложат мерки съгласно с член 16 (5) и (6) от Регламента за роуминга и да се намесят по собствена инициатива, за да гарантират спазването на Регламента. Ако НРО установят, че е извършено нарушение на задълженията, установени в Регламента за роуминга, имат правомощието да изискат незабавното преустановяване на това нарушение.

150. Що се отнася до уведомяването на НРО относно организираната препродажба и мерките, които трябва да бъдат предприети съгласно с член 5 (6) от Регламента за изпълнение, доставчикът на роуминг трябва едновременно да уведоми както за доказателствата за организирана препродажба, така и за предприетите от него мерки. В случаите, когато доставчик на роуминг установи, че такава злоупотреба е в ход, той уведомява НРО за доказателствата, характеризиращи въпросната системна злоупотреба и за предприетата мярка, за да се гарантира спазването на всички условия на договора най-късно в момента, в който са предприети тези мерки. ОЕРЕС смята, че може да има отделни случаи, които вероятно би могло да изискват подробен анализ от съответния НРО.

151. Що се отнася до процедурата за разрешаване на спорове в съответствие с член 34 от Директива 2002/22 ЕО (Директива относно универсалната услуга), Регламентът за роуминга предоставя на клиента правото да се възползва от прозрачни, прости, справедливи и бързи процедури за разрешаване на спорове (съгласно с член 17 (2) от Регламента за роуминга), установени в държавата-членка на доставчика на роуминг в съответствие с член 34 от Директива относно универсалната услуга. В съответствие с член 5 (3) от Регламента за изпълнение, като част от тези процедури, роуминг клиентът има възможност да предостави доказателства, оспорващи каквито и да било констатации от страна на доставчика на роуминг за злоупотреба или неправомерно ползване на регулирани роуминг услуги на дребно за цели, различни от периодично пътуване, след като е изпратил предупреждение до роуминг клиента. ОЕРЕС смята, че най-добрата практика е доставчикът на роуминг да не налага надценки (например чрез включване на таксите в месечната сметка) на клиент, който е подал жалба или поставил началото на процедура за спор, докато не бъдат разрешени.

J. Интервали на таксуване

152. Регламентът за роуминга предвижда максимални интервали за таксуване за регулирани гласови повиквания и сесии за данни в роуминг на едро и дребно.

153. В член 6д (1), алинея 3 от Регламента за роуминга може да не е ясно дали се прилага интервал за таксуване на секунда и на килобайт (съответно за гласови повиквания и услуги за пренос на данни) за националния компонент на цените на дребно и надценката за роуминг, или само за надценката за роуминг. Целта на Регламента за роуминга е да има еднакви цени за роуминг и национални услуги на дребно. Прилагането на регулирания интервал на таксуване към националния ценови компонент на роуминг тарифа, обаче може да принуди операторите да прилагат различни интервали за таксуване за роуминг услуги на дребно и за национални услуги на дребно. Поради това ОЕРЕС счита, че на операторите следва да се разреши да прилагат интервалите за таксуване, предвидени в член 6д (1), алинея 3 от Регламента за роуминга само при надценки за роуминг, за да постигнат RLAN ценообразуване. Независимо от това, операторите може да прилагат и същите интервали за таксуване относно националния компонент, както цената за роуминг услугата на дребно.

154. Също така, операторите могат да решат да прилагат интервалите за таксуване съгласно с член 6д (1), алинея 3 от Регламента за роуминга услуги и за националния компонент както цената за услугата роуминг на дребно, дори когато не се прилага надценка.

155. SMS-ите трябва да се таксуват за всяко съобщение както на едро, така и на дребно. Съгласно с член 11 и Съображение 70, SMS съобщението в роуминг трябва да има същите технически параметри, както националното SMS съобщение.

К. Устойчивост

156. Съгласно член 6в от Регламента за роуминга, при специфични и извънредни обстоятелства, с оглед гарантиране на устойчивостта на модела на национално таксуване, даден доставчик на роуминг услуги може да поиска разрешение да прилага надценка. Регламентът за изпълнение постановява подробни правила относно методологията за оценка на устойчивостта на премахването на надценките за роуминг на дребно и относно заявлението, което се подава от доставчика на роуминг услуги за целите на тази оценка.

а) Крайни срокове

157. За да могат националните регулаторни органи (НРО) да издадат разрешение за прилагане на надценка за роуминг, още на първия ден след премахването на надценката за роуминг на дребно на 15 юни 2017 г., доставчикът на роуминг услуги следва предварително да уведоми НРО и да обмени необходимата информация с НРО преди тази дата. За да се избегне рискът от непризнаване на надценки за устойчивост на 15 юни 2017 г., първото заявление трябва да съдържа всички необходими данни и трябва да бъде подадено в НРО най-късно един месец преди 15 юни 2017 г. В случай че НРО, след като разгледа предоставената информация, стигне до заключение, че надценките би могло да бъдат разрешени, органът трябва да информира оператора.

158. Като се има предвид, че прилагането на надценки е предвидено само на и след 15 юни 2017 г., най-ранната дата, на която НРО може да издаде разрешение, е 15 юни 2017 г.

159. Надценките за устойчивост следва да се разрешават за срок от 12 месеца. За да поднови разрешението, доставчикът на роуминг услуги трябва да актуализира информацията и да я подава в НРО на всеки 12 месеца, съгласно член 6в (2) от Регламента за роуминга. НРО разрешават надценката в срок от един месец след получаване на заявлението, освен ако заявлението е явно неоснователно или не

предоставя достатъчно информация, в който случай НРО взема окончателно решение в рамките на допълнителен срок от два месеца. През този период НРО следва да даде възможност на доставчика на роуминг услуги да бъде изслушан и да вземе окончателно решение, с което разрешава, изменя или отказва надценката, предложена от доставчика на роуминг услуги.

160. В случай на разрешение, операторите, които желаят да прилагат надценки, следва да спазват правилата за прозрачност (т.е. предварително публикуване на ценовите промени, договорни клаузи, изискващи извънредно право за прекратяване на договори) както на национално равнище, така и в Регламента за роуминга.

b) Изисквания при кандидатстване за дерогация

161. Операторът, който кандидатства за разрешение да прилага надценки за роуминг, трябва да представи своя изчислен нетен марж за роуминг на дребно за срок от 12 месеца, считано най-рано от 15 юни 2017 г. Неговият прогнозен нетен марж за роуминг на дребно, ако е отрицателен, се сравнява с прогнозния му марж за мобилните услуги. В случай че абсолютната стойност на нетния марж на дребно за роуминг е еквивалентна на 3% или повече от маржа за мобилните услуги, НРО проучва специфичните обстоятелства, посочени в член 10 (2) от Регламента за изпълнение, за да реши дали да бъде дадено разрешение за надценки при регулираните роуминг услуги. Съгласно определението в член 2 (2) (е) от Регламента за изпълнение, маржът за мобилните услуги означава печалбата преди лихви, данъци и амортизация, от продажбата на мобилни услуги, различни от роуминг услуги на дребно. За случая на оператори, които предлагат мобилни услуги на дребно и на едро, при оценката на маржа на мобилните услуги трябва да бъдат обхванати приходите и разходите за услугите както на дребно, така и на едро (с цел избягване на съмнение би трябвало да се изключат роуминг услугите на дребно).

162. Нетният марж за роуминг на дребно е сумата, оставаща след като разходите за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно се приспадат от приходите от предоставянето на такива услуги. Разходите и приходите следва да се определят съгласно разпоредбите на членове 7, 8 и 9 от Регламента за изпълнение. Съгласно член 6 (2) от Регламента за изпълнение, всички данни за разходите и приходите на кандидата се основават на финансови отчети, които се предоставят на НРО и може да се коригират в съответствие с разчетите за обема съгласно с член 6 (1) от Регламента за изпълнение. Когато се предвиждат разходи, отклоненията от цифрите, получени от минали финансови отчети, се разглеждат само ако са подкрепени от доказателство за финансовите ангажименти за периода, обхванат от прогнозите. За определянето на нетния марж за роуминг на дребно, приходите и разходите следва да бъдат изчислени за всички регулирани роуминг услуги на дребно, а не само за няколко избрани тарифи. Заявителят предоставя всички необходими актуални и прогнозни данни, които е използвал за определяне на прогнозния марж на мобилните услуги и общите реални и прогнозни разходи и приходи от предоставяне на регулирани роуминг услуги през съответния период (действителен и планиран 12-месечен период, за който е подадено заявлението).

163. По отношение на актуалните данни, тъй като е обичайна практика сред мобилните оператори да публикуват финансова информация на всяко тримесечие, може би е по-подходящо да се представят актуални данни за разходите и приходите за 12-месечен период, завършващ на едно от четирите тримесечия от годината. Например, ако заявлението е подадено през май 2017 г., следва да бъдат подадени

актуални данни за периода от 1 април 2016 г. до 31 март 2017 г., ако има такива. Ако няма актуални данни за периода от 1 април 2016 г. до 31 март 2017 г., трябва да бъдат представени актуални данни за периода от 1 януари 2016 г. до 31 декември 2016 г. Същото важи, съответно, и ако няма налични актуални данни за периода от 1 януари 2016 г. до 31 декември 2016 г. или за последния предходен период. В случай че срокът на разглеждане на заявлението се удължи с два месеца, съгласно разпоредбите на член 6 в (4) от Регламента за роуминга, а междуременно се появят и допълнителни по-актуални данни, заявителят може да включи в заявлението си тези допълнителни актуални данни. Що се отнася до прогнозните данни, заявителят следва да представи, освен резултата от неговата прогноза, и входящите данни, използвани за получаване на такива прогнози, и подробности за неговата методология за прогнозиране. ОЕПЕС предоставя списък с елементи, които би могло да се вземат предвид от НРО при проучване на устойчивостта на националния модел за таксуване:

- Може да се използва образецът от Приложение I (образецът може да бъде изменен от НРО, ако е необходимо), надлежно попълнен от заявителя. Образецът обхваща следните актуални и прогнозирани данни / информация:
  - ✓ резултат от изчисленията по формулите, включени в Приложение II от Регламента за изпълнение
  - ✓ данни, използвани за изчисление по формулите, включени в приложение II от Регламента за изпълнение
  - ✓ разходите, предвидени в членове 7 и 8 от Регламента за изпълнение
  - ✓ приходи съгласно член 9 от Регламента за изпълнение
  - ✓ изчисление на нетния марж за роуминг на дребно въз основа на предишните изчисления за разходи и приходи
  - ✓ изчисление на маржа за мобилни услуги (ЕБИТДА - доходи преди лихви, данъци, обезценка и амортизация)
  - ✓ допълнителна информация съгласно член 10 (2) от Регламента за изпълнение
- За всяка прогноза (т.е. всяка линия в образците) подробности за използваната методология за прогнозиране, позоваваща се на доказателство за финансов ангажимент (ако е необходимо).
- Баланси по главната книга, обхващащи транзакциите през "действителния" период, включително разпределяне на сумите във финансовите отчети в разходните центрове на заявителя (т.е. части от организацията, на които са приписани разходите за счетоводни цели).
- Подробности за връзката / разпределението между данните във финансовите отчети и данните в образците.

164. Даден НРО може да изиска от заявителя и декларация от счетоводителя, че данните са правилно извлечени от неговите бизнес системи и че методологията за прогнозите е следвана последователно и коректно.

165. Съгласно определението в член 2 (е) от Регламента за изпълнение, ЕБИТДА за мобилни услуги следва да се изчислява, като се пренебрегват разходите и приходите от роуминг услуги на дребно. В случай че операторът срещне трудности при изчисляването на маржа за мобилните услуги (т.е. ЕБИТДА), той може да помисли за изваждане на нетния марж за роуминг на дребно, изчислен съгласно с членове 6, 7 и 8 от Регламента за изпълнение, от ЕБИТДА за всички мобилни услуги, предоставяни от оператора, като добър заместител на маржа за мобилни услуги. При това, кандидатът не следва да оценява ЕБИТДА за мобилни услуги по такъв начин, че да се стигне до заобикаляне на методологията, описана в членове 6, 7 и 8 от Регламента за изпълнение, за да се изчислят разходите и приходите (и в крайна сметка нетният марж) за роуминг услуги.

166. Като се вземе предвид Насока 175, заявителят следва също така да предостави информация за нивото и разпределението на надценките за роуминг, които възнамерява да прилага, за да гарантира устойчивостта на своя национален модел на таксуване, като вземе предвид факта, че нивото на надценките не надхвърля възстановяването на разходите.

с) Оценка на заявлението

167. За да гарантира устойчивостта на своя национален модел за таксуване, НРО може да реши, че заявителят не е в състояние да възстанови разходите си за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно, което ще доведе до подкопаване на устойчивостта на националния модел на таксуване, само когато отрицателният нетен марж за роуминг на дребно на заявителя е еквивалентен на 3 % или повече от маржа му за мобилни услуги съгласно член 10 (1) от Регламента за изпълнение или в случай на отрицателен марж за мобилни услуги.

168. Нетния марж за роуминг на дребно е сумата, останала след като разходите за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно се приспадат от приходите от предоставянето на такива услуги, като се използва подходът, описан в членове 7, 8 и 9 от Регламента за изпълнение. В тази връзка НРО трябва да преразгледа използвания в заявлението подход за определяне на нетния марж за роуминг на дребно, за да обезпечи спазването на методологията за определяне на разходите и приходите, както е предвидено в членове 7, 8 и 9 от Регламента за изпълнение.

169. Ако абсолютната стойност на нетния марж за роуминг на дребно е еквивалентна на 3 % или повече от маржа за мобилни услуги, НРО може да откаже надценката, когато при конкретни обстоятелства има доказателство за устойчив модел на национално таксуване. Такива обстоятелства включват ситуации, описани в член 10 от Регламента за изпълнение.

170. Първо, НРО следва да провери дали кандидатът е част от група и дали подходът, използван в неговото заявление, предполага наличие на вътрешно трансферно ценообразуване от/към други дъщерни дружества на групата в други държави-членки, по-специално с оглед на съществен дисбаланс в цените за роуминг на едро, прилагани в рамките на групата. В такива случаи НРО може да стигне до заключение, че делът на разходите, приписани на заявителя, е непропорционално висок (в сравнение с други дъщерни дружества на групата) и НРО може да откаже да предостави възможност за прилагане на надценки за устойчивост. Второ, НРО следва да проучи степента на конкуренция на националния пазар, за да прецени дали нивото на маржа на печалбата е такова, че дружествата на националния пазар е по-вероятно да поемат отрицателния марж за роуминг на дребно, отколкото да увеличат цените на националния пазар. Трето, НРО трябва да провери дали всички допускания, направени в заявлението, не надхвърлят необходимото за изпълнение на условията на FUP, определени в Регламента за изпълнение. Тъй като условията на FUP може да ограничат загубите на кандидата, заявлението на оператора не може да постави неговите роуминг загуби на основата на дадена FUP, която е по-щедрa (например предлага неограничен роуминг на данни и / или не изисква доказателство за стабилни връзки) отколкото това, което е необходимо, за да се изпълнят условията на FUP в Регламента за изпълнение. В такива случаи НРО отказва надценката.

д) Ниво и разпределение на надценките, за осигуряване на устойчивостта на RLAH („роуминг както у дома“)

171. При разрешаването на надценка за регулирани роуминг услуги, в окончателното решение на НРО се посочва размерът на установения отрицателен

марж за роуминг на дребно, който може да бъде възстановен чрез прилагане на надценка за роуминг услуги на дребно, предоставяни в ЕИП. Ако компетентният национален регулаторен орган предостави разрешение за прилагане на надценки, доставчиците на роуминг услуги може да прилагат надценките за мобилни роуминг услуги на дребно за срок от 12 месеца, освен ако НРО не изиска промени в надценката съгласно с член 6г (5) от Регламента за роуминга.

172. Член 10 (4) от Регламента за изпълнение уточнява, че надценката следва да съответства на допусканията за роуминг трафик, които са в основата на оценката на заявлението и да бъде определена в съответствие с принципите, изложени в член 8 от Директива 2002/21 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

173. Освен това, в Съображение 23 от Регламента за роуминга се предвижда, че доставчиците на роуминг, след получаване на разрешение от НРО, следва да могат да прилагат надценка за регулираните роуминг услуги на дребно само до степента, необходима за възстановяване на всички съответни разходи за предоставяне на такива услуги. В този смисъл, в член 6 в (1) от Регламента за роуминга и в Съображение 34 от Регламента за изпълнение е посочено, че надценката се прилага само до степента, необходима за възстановяване на разходите за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно, като се имат предвид приложимите максимални цени на едро. ОЕРЕС отбелязва, че разходите на доставчиците на роуминг услуги за закупуване на роуминг достъп на едро са ограничени от максималните цени на едро за съответните компоненти на роуминг достъпа на едро, а НРО следва да вземе това предвид при разглеждането на заявления за прилагане на надценка за устойчивост. Обаче, по мнение на ОЕРЕС, даден заявител може надлежно да обоснове, че такива надценки може принципно да не бъдат строго ограничени до максималните тарифи на едро, за да може да възстанови разходите за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно. Например, такъв би могло да е случаят с виртуални мобилни оператори (MVNO), които биха могли да имат допълнителни разходи за услуги, за да предоставят роуминг услуги на дребно и може съгласно член 3 от Регламента за роуминга да бъдат таксувани на справедливи и разумни цени в допълнение към цените за роуминг на едро, определени в членове 7, 9 и 12 от Регламента за роуминга. Въпреки това ОЕРЕС счита, че разрешаването на надценки, надвишаващи приложимите тарифи на едро от страна на НРО, следва да бъде обект на точно тълкуване и че НРО следва стриктно да прецени, че доставчикът на роуминг услуги е понесъл тежестта на доказването при обосноваване на необходимостта от такива надценки в заявлението си.

174. При оценяване на нивото на надценката за устойчивост, НРО гарантира, че нивото на надценката не надхвърля необходимото за възстановяване на разходите. По този начин той взема предвид всички приложени от оператора FUP и потенциалните обеми, надвишаващи FUP (и водещи до надценки). Обаче, доставчиците на роуминг услуги нямат право да начисляват надценка за устойчивост в допълнение към надценките съгласно член 6 д (1) от Регламента за роуминга. По изключение, когато надценките за устойчивост са по-високи от надценките съгласно член 6 д (1) от Регламента за роуминга (т.е. от надценките за превишаване на FUP), надценките за устойчивост би могло да се прилагат и при превишаване на FUP (вместо надценките съгласно с член 6 д (1) от Регламента за роуминга). Във всеки случай, при разрешаване на надценките за устойчивост, НРО гарантира, че нивото на прилаганите надценки (както при, така и след потреблението на обемите според FUP) не надхвърля възстановяването на разходите.

175. Според ОЕРЕС Съображение 34 от Регламента за изпълнение дава насоки относно разпределението на надценките за устойчивост. В заявлението си самият доставчик на роуминг услуги трябва да покаже, че предложените от него надценки за

роуминг услуги допринасят неговият модел за национално таксуване да остане устойчив, като в същото време не надхвърлят необходимото за възстановяване на разходите. Поради това операторът следва да предложи върху кои регулирани роуминг услуги (изходящи или входящи повиквания, изпратени SMS съобщения, услуги за данни) или тарифи (всички тарифи, конкретни тарифи и т.н.) да се прилагат надценки. С оглед на одобрението му от съответния НРО, доставчикът на роуминг услуги следва да вземе предвид разпределението на въздействието на предложените надценки за роуминг услуги върху крайните потребители. Надценките, които се различават значително между тарифите, следва да бъдат надлежно обосновани от кандидатстващия доставчик на роуминг услуги. Надценките за устойчивост може да се прилагат от самото начало на използване на мобилни услуги в роуминг, като се започне от първата минута, SMS съобщение или използвани MB.

L. Такси за съобщения по гласова поща и получени SMS съобщения

176. Член 6 д (1) алинея 2 от Регламента за роуминга забранява таксуване (включително всякаква надценка) за гласови съобщения, които се депозират в мрежовата пощенска кутия на роуминг клиента от друг потребител и таксуване на входящите регулирани SMS съобщения.

177. Националният оператор няма забрана да налага "други приложими такси за гласова поща", например когато клиентът, използващ услугата роуминг, прослушва съобщение, оставено в мрежовата му пощенска кутия. Прехвърлянето на всички гласови съобщения от гласовата поща, останали в извънмрежовата пощенска кутия на клиента, към мрежовата пощенска кутия на роуминг клиента, например ако клиентът използва персонално номериране, следва да се разглежда като услуга, различна от описаната в член 6 д (1), алинея 2 от Регламента за роуминга.

M. Такси във валути, различни от евро

178. Ценовите тавани, посочени в член 6 д (1) (а) от Регламента за роуминга, включват таваните на едро, посочени в членове 7 (2), 9 (1) и 12 (1) от Регламента за роуминга. При изчисляването на съответните валутни курсове за тези тавани, операторите следва да използват метода, посочен в член 1 (б) от Регламента за роуминга, тъй като няма промени вследствие на изменението на Регламента за роуминга от 2015 г. Поради това до 30 юни 2017 г. горните граници, посочени в член 6 д (1) (а) от Регламента за роуминга, следва да се преобразуват, като се използва обменният курс, публикуван от Европейската централна банка в Официалния вестник на Европейския съюз на 1 май 2016 г. От 1 юли 2017 г. до 30 юни 2018 г. следва да се използва обменният курс, публикуван на 1 май 2017 г. Ако обменният курс към 1 май 2017 г. е по-нисък⁸, отколкото към 1 май 2016 г. и облагодетелства клиентите, операторите може да изберат да изчислят горните граници въз основа на този по-нисък валутен курс още от 15 юни 2017 г., за да се избегне промяната на нивото на надценката едва 16 дни след новия регулаторен режим.

179. При определяне на горната граница, посочена в член 6 д (1) (б) от Регламента за роуминга във валути, различни от еврото, следва да се прилага методологията, използвана за преобразуване на цените на дребно, описана в член 1 (7) от Регламента за роуминга, тъй като лимитът е свързан с регулиране на цената на дребно, т.е. трябва да бъде използвана средната стойност на обменните курсове за същата година, публикувани на 1 март, 1 април и 1 май от Европейската централна банка в Официален вестник на ЕС.

180. Ако средният валутен курс за трите съответни месеца е по-нисък през 2017 г. отколкото през 2016 г. и, следователно, е изгоден за клиентите, операторите може да

⁸ По-нисък означава, че цената за 1 евро е намаляла, т.е. по-евтино е да се купи 1 евро в местна валута на 1 май 2017 г., отколкото е било на 1 май 2016 г.

изберат да изчислят таваните въз основа на този по-нисък среден обменен курс още от 15 юни 2017 г., за да се избегне промяната на тавана само 16 дни след началото на новия регулаторен режим.

181. Таванът на надценката в член 6 д (1) (в) от Регламента за роуминга е среднопретеглената стойност на максималните цени за терминиране в мобилни мрежи в ЕС ("средна MTR"). Трябва да се прилагат и обменните курсове, посочени в член 1 (6) от Регламента за роуминга.

182. Максималните надценки на дребно, посочени в член 6 д (1) и средните цени на едро за гласови услуги, SMS съобщения и данни, може да бъдат изчислени до максималния брой десетични знаци, разрешени от официалния обменен курс. Това определя максимума, който може да бъде таксуван в национална валута. Доставчиците може на практика да пожелаят да посочват цената в цели валутни единици, особено на ниво продажби на дребно, въпреки че тази практика не е задължителна. В този случай цифрите трябва да бъдат закръглени надолу. Забранява се закръгляването на тези цифри над нивото на съответната горна граница при всякакви обстоятелства. ДДС може да бъде включен въз основа на максималния брой десетични знаци преди закръгляване надолу на общата цена (с включен ДДС).

183. Когато се определя финансовата граница или границата за обем за потребление на данни в роуминг (член 15 (3) от Регламента за роуминга) във валути, различни от еврото, следва да се прилага методологията, използвана за превръщане на цените на дребно, описана в член 1 (7), тъй като границата е свързана с регулиране на цените на дребно, т.е. следва да се използва средната стойност на обменните курсове, публикувани на 1 март, 1 април и 1 май.

N. Несъзнателен роуминг

184. Несъзнателен роуминг е, когато сигналът от мобилно устройство се улавя от друга мрежа без действия от страна на абоната. Мобилните мрежови оператори (MNO) трябва да предприемат стъпки за намаляване на щетите за потребителите, като нарушение ограниченията или индикаторите на FUP поради несъзнателен роуминг. Тези стъпки може да включват трансгранична координация на нива мощност, емисионни маски и чувствителност на приемника. Като признават, че радиосигналите не спазват сухопътни граници и в случай че техническите мерки сами по себе си не може да смекчат последиците от несъзнателния роуминг, особено в граничните райони, MNO може също да обмислят прилагане на специални тарифи или определени от операторите механизми за блокиране за онези абонати, които живеят близо до граничните зони и / или уведомяване чрез SMS, или даване на съгласие, евентуално чрез избор от менюто на устройството, преди да се позволи роуминг за засегнатите абонати. Във всеки случай мобилните оператори следва да информират клиентите си относно мерките за предотвратяване на несъзнателен роуминг (например ръчен избор на оператор при ползване на устройството близо до границата).

О. Услуги с добавена стойност

185. ОЕПЕС счита, че услугата с добавена стойност е специална услуга (PRS) в контекста на Регламента за роуминга, при която таксата за гласово повикване или SMS съобщение, или за предаване на данни е обвързана с цената на закупената конкретна услуга, напр. тон на звънене, и тази пакетна цена се таксува напълно от и се заплаща на доставчика на роуминг услуги от неговия клиент.

186. Съгласно Съображение 43 от Регламента за роуминга, Регламентът за роуминга не се прилага за цялата тарифа, която се начислява за предоставяне на PRS, а само за тарифния компонент, съответстващ на връзката с такива услуги. Това би позволило да се прилагат таксите, посочени в член 6 (а), член 6 (б), член 6 (в) или член 6 д (1) от Регламента за роуминга за гласови повиквания, SMS съобщения и услуги за данни, които са ограничени единствено до връзката с PRS, а не услугата на самия доставчик на съдържание. Операторите, които предлагат PRS, следва да гарантират, че потребителите са информирани за това как всички разходи за PRS се тарифират, налагат и контролират.

187. За повиквания към други услуги с добавена стойност, напр. когато има допълнителна функционалност, добавена към телефонната услуга, но където няма разделено таксуване между свързването към услугата и конкретната услуга, ОЕПЕС смята, че се прилагат таксите, посочени в членове 6 (а), 6 (б), 6 (в) или член 6 д (1) от Регламента за роуминга. Примери за такива услуги с добавена стойност са функционалности, като напр. управление на опашки или функционалността обратно повикване.

Р. Тарифи без роуминг услуги

188. ОЕПЕС счита, че Регламентът за роуминга не задължава операторите да предлагат роуминг услуги в своите тарифни планове. Обаче, съгласно с член 6а от Регламента за роуминга, доставчиците на роуминг услуги не може да налагат никаква обща такса, която да позволява крайното устройство или услугата да се използват в чужбина, т.е. доставчиците няма да предлагат опции за роуминг (срещу обща такса) отделно, като допълнение към абонаментите без роуминг (вж. Насока 9). Ако операторът реши да предложи роуминг в тарифен план, той следва да изпълни пълните изисквания съгласно глави В, С и D.

189. Превключването между тарифи със или без роуминг услуги трябва да следва същите процедури, както превключването между други обикновени тарифи в държавата-членка. Само клиентът трябва да инициира превключването и да дава активно съгласие преди всяко превключване. Механизмите за просто и бързо превключване между тарифи със или без роуминг не следва да се използват за заобикаляне на Регламента.

Q. Роуминг повиквания осъществени към / от кораби или самолети

190. Регламентът за роуминга не се прилага за повиквания към / от кораби или самолети, използващи спътникови мрежи. Определението за посетена мрежа в член 2 (2) (д) от Регламента за роуминга изрично се отнася до наземна обществена съобщителна мрежа, разположена в държава-членка. ОЕПЕС разбира, че това определение включва и наземни обществени съобщителни мрежи извън ЕИП, тъй като

мерките за прозрачност, постановени в Регламента за роуминга, се прилагат и когато клиентите използват посетени мрежи извън ЕИП. Посетената мрежа винаги е мрежата, която се използва, когато клиент ползва роуминг услуги извън националната си мрежа. Веднага след като мобилното устройство на роуминг клиент се свърже с мрежа, различна от посетената мрежа, посочена в Регламента, напр. сателитна мрежа, роуминг услугите, предлагани от такава мрежа, не са включени в разпоредбите на Регламента, тъй като не е наземна мрежа и поради това би могло да изисква използването на друго устройство. Това важи и за повиквания към / от кораби или самолети, използващи пико-клетки GSM / UMTS като технология за достъп, комбинирана със спътников обратен пренос, за да се предоставят услуги на пътниците и екипажа. Обаче, съгласно Препоръка на ЕК от 19 март 2010 г. относно разрешаването на системи за мобилни съобщителни услуги на борда на плавателни съдове (услуги MCV), държавите-членки следва да предприемат всякакви подходящи мерки, за да гарантират, че консуматорите и другите крайни потребители са адекватно информирани относно Условието за ползване на MCV услуги. В случай на въздухоплавателни средства, според решението на Комисията от 7 април 2008 г. относно хармонизираните условия за използване на радиочестотния спектър за управление на мобилни съобщителни услуги на въздухоплавателни средства (услуги MCA), условията за разрешаване на MCA услуги също са извън обхвата на това Решение и координацията на националните условия за разрешаване на MCA услуги е разгледана в Препоръка 2008/295 / ЕО на Комисията съгласно Рамковата директива. В тези случаи ОЕПЕС счита, за добра практика, съгласувана с мерките за прозрачност в Регламента за роуминга, клиентите да са информирани от доставчиците на роуминг за всички допълнителни такси за такива връзки според условията в разпоредбите относно шокиращите сметки, когато използват мобилни устройства, по-специално в случаите, когато потребителите автоматично се свързват с мобилна мрежа, когато се намират на кораб или самолет.

R. *Комуникации „машина-машина“ (M2M)*

191. Регламентът за роуминга се отнася за клиенти, които пътуват периодично. Обикновено обаче устройствата за комуникации M2M се използват на постоянна роуминг база. За тази цел може би има смисъл съобщенията M2M да се оценяват за всеки отделен случай, като се вземат предвид стандартните сценарии. Направена е препратка към Доклада на ОЕПЕС относно „Разрешаването на интернет на нещата/вещите/обектите“ (BoR (16) 39) за по-подробен анализ.

192. Съгласно член 15 (4), разпоредбите за прозрачност не се прилагат за M2M устройства, които използват мобилно предаване на данни.

S. ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблицы от файл в Excel формат.

Лист 0. Въведение

В случай че искате да кандидатствате за разрешение за прилагане на надценка за роуминг, листът, включен в Excel файла, трябва да бъде попълнен.

Съдържание на excel файла

Име на лист	Описание
1. Изчисляване на формулите от приложение II	Съдържа резултата от изчисленията по формулите от приложение II
2. Данни за формулите от приложение II	Съдържа данните, които се изискват, за да се извършат калкулациите на формулите от Приложение II
3. Данни за разходите	Съдържа данни за разходите
4. Данни за приходите	Съдържа данни за приходите
5. Нетен марж за роуминг	Съдържа изчислението на нетния марж за роуминг
6. EBITDA	Съдържа данните, необходими за изчисляване и изчисляването на маржа за мобилни услуги Съдържа данните, които са необходими, за да се разгледат конкретните обстоятелства, отнасящи се до член 10 (2) от Регламента за изпълнение
7. Допълнителни фактори	

Оформление на картата

	Въвеждане на изчисленията на (а) нетния марж на дребно за роуминг и (б) маржа за мобилни услуги, изчислен с други входящи данни
	Стойност, попълнена от заявителя
	Стойност, която се попълва автоматично поради свързаност с клетка, включваща стойност, попълнена от заявителя или изчислена в този файл
	Резултатът от изчислението на (а) нетния марж на дребно за роуминг и (б) маржа за мобилни услуги

Номерация	Препратка	Формула	Действителен	Прогнозен
			(посочете период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	(посочете период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)
1.1	Приложение II (1)	Тегловен коефициент w_{voice}	#DIV/0!	#DIV/0!
1.2	Приложение II (1)	Тегловен коефициент w_{SMS}	#DIV/0!	#DIV/0!
1.3	Приложение II (1)	Тегловен коефициент w_{data}	#DIV/0!	#DIV/0!
1.4	Приложение II (2)	Съотношение	#DIV/0!	#DIV/0!
1.5	Приложение II (3)	Съотношение	#DIV/0!	#DIV/0!
1.6	Приложение II (4)	Съотношение	#DIV/0!	#DIV/0!
1.7	Приложение II (5)	Приходи от роуминг на дребно в ЕС	#DIV/0!	#DIV/0!

Номерация	Препратка	Данни	Действителни 12 месечни данни	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията за прогнозиране)	Бележки
2.1.1	Приложение II (1)	Средна цена за роуминг на едро, платена за гласова услуга на минута	#DIV/0!	#DIV/0!	Отнася се до средната единична цена в евроцента за небалансиран трафик в рамките на Съюза (включително ЕИП / ЕАСТ), платен от оператора за гласова услуга (цена на минута)
2.1.2	Приложение II (1)	Средна цена за роуминг на едро, платена за SMS	#DIV/0!	#DIV/0!	Отнася се до средната единична цена в евроцента за небалансиран трафик в рамките на Съюза (включително ЕИП / ЕАСТ), платен от оператора за SMS (цена на SMS)
2.1.3	Приложение II (1)	Средна цена за роуминг на едро, платена за данни на MB	#DIV/0!	#DIV/0!	Отнася се до средната единична цена в евроцента за небалансиран трафик в рамките на Съюза (включително ЕИП / ЕАСТ), платен от оператора за данни (цена на MB)
2.1.4	Използва се за проверка на точка 1.1.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за			Сума в евро

		гласови услуги			
2.1.5	Използва се за проверка на точка 1.2.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за SMS-и			Сума в евро
2.1.6	Използва се за проверка на точка 1.3.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за данни			Сума в евро
2.1.7	Използва се за проверка на точка 1.1.	Общ небалансиран трафик за гласови услуги в рамките на Съюза			Трафик в минути
2.1.8	Използва се за проверка на точка 1.2.	Общ небалансиран трафик за SMS-и в рамките на Съюза			Трафик в SMS-и
2.1.9	Използва се за проверка на точка 1.3.	Общ небалансиран трафик за данни в рамките на Съюза			Трафик в МВ
2.2.1	Приложение II (2) & Приложение II	Изходящ (outbound) трафик за			Трафик в минути (в рамките на Съюза и извън него)

	(3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	гласови услуги на дребно в роуминг			
2.2.2	Приложение II (2) & Приложение II (3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	Изходящ (outbound) трафик за SMS на дребно в роуминг			Трафик в SMS-и (в рамките на Съюза и извън него)
2.2.3	Приложение II (2) & Приложение II (3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	Изходящ (outbound) трафик за данни на дребно в роуминг			Трафик в МВ (в рамките на Съюза и извън него)
2.2.4	Приложение II (2)	Входящ (inbound) трафик за гласови услуги на едро в роуминг			Трафик в минути (в рамките на Съюза и извън него)
2.2.5	Приложение II (2)	Входящ (inbound) трафик за SMS на едро в роуминг			Трафик в SMS-и (в рамките на Съюза и извън него)
2.2.6	Приложение II (2)	Входящ (inbound) трафик за данни на едро в роуминг			Трафик в МВ (в рамките на Съюза и извън него)

2.3.1	Приложение II (3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	Изходящ (outbound) трафик за гласови услуги на дребно в роуминг в рамките на Съюза			Трафик в минути (само в Съюза)
2.3.2	Приложение II (3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	Изходящ (outbound) трафик за SMS на дребно в роуминг в рамките на Съюза			Трафик в SMS-и (само в Съюза)
2.3.3	Приложение II (3) & Приложение II (4) & Приложение II (5)	Изходящ (outbound) трафик за данни на дребно в роуминг в рамките на Съюза			Трафик в МВ (само в Съюза)
2.4.1	Приложение II (4) & Приложение II (5)	Национален трафик на гласови услуги на дребно			Трафик в минути
2.4.2	Приложение II (4) & Приложение II (5)	Национален трафик на SMS на дребно			Трафик в SMS-и
2.4.3	Приложение II (4) & Приложение II (5)	Национален трафик на данни на дребно			Трафик в МВ

	(5)				
2.5.1	Приложение II (5)	Приходи от мобилни услуги на дребно	0,00	0,00	Сума в евро

Забележка:

Тъй като целта на формулата на Приложение II (5) е да се разпределят приходите от продажбата на мобилни услуги, базирани на фиксирани периодични такси, трафика, използван във формулата на приложение II (5) може да се състои само от трафик, който се предлага на базата на фиксирани периодични такси. Като такъв, в случай че кандидатът иска да използва тези трафици вместо общия им размер (2.2.1-2.2.3 и 2.3.1-2.4.3) то те трябва да се попълнят в таблицата по-долу и да се адаптират съответно формулите в клетка D9 и E9 на лист "1. Calc of Annex II formulas".

ДА СЕ ПОПЪЛНИ АКО КАНДИДАТЪТ ПРЕДПОЧИТА ДА РАЗДЕЛИ ПРИХОДИТЕ ОТ ФИКСИРНИТЕ ПЕРИОДИЧНИ ТАКСИ СПОРЕД ТРАФИЦИТЕ, НАЧИСЛЕНИ НА БАЗА НА ФИКСИРАНИ ПЕРИОДИЧНИ ТАКСИ (виж бележката по-горе)

			Действителни 12 месечни данни	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията за прогнозиране)	
Номерация	Препратка	Данни	(посочете период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	(посочете период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)	Notes

2.6.1	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на гласови услуги на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в минути (в рамките на Съюза и извън него) за разговори, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.2	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на SMS на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в SMS-и (в рамките на Съюза и извън него) за SMS-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.3	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на данни на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в MB (в рамките на Съюза и извън него) за MB-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.4	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на гласови услуги на дребно в Съюза (от фиксирани периодични такси)			Трафик в минути (само в Съюза) за повиквания, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.5	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на SMS на дребно в Съюза (от фиксирани периодични такси)			Трафик в SMS-и (само в Съюза) за SMS-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси

2.6.6	Приложение II (5)	Изходящ трафик за роуминг на данни на дребно в Съюза (от фиксирани периодични такси)			Трафик в MB (само в Съюза) за MB-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.7	Приложение II (5)	Национален трафик на гласови услуги на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в минути за разговори, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.8	Приложение II (5)	Национален трафик на SMS на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в SMS-и за SMS-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси
2.6.9	Приложение II (5)	Национален трафик на данни на дребно (от фиксирани периодични такси)			Трафик в MB for MB-и, които се предлагат на базата на фиксирани периодични такси

			Действителни 12 месечни данни	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на проектираната методология)	
Номерация	Препратка	Данни	(посочете период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	(посочете период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)	Забележки
3.1	Член 7. 2.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за гласови услуги	FALSE	0,00	Сума в евро
3.2	Член 7. 2.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за SMS-и	0,00	0,00	Сума в евро
3.3	Член 7. 2.	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за данни	0,00	0,00	Сума в евро
3.4	Член 7. 3.а	Общо разходи за функциониране и управление на роуминг дейностите, включително всички системи за бизнес разузнаване и софтуер, предназначени за експлоатация и управление на роуминга			Сума в евро
3.5	Член 7. 3.б	Общо разходи за клиринг на данни и плащане, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси			Сума в евро

3.6	Член 7. 3.в	Общо разходи за уточняване на договори и споразумения, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси			Сума в евро
3.7	Член 7. 3.г	Общи разходи, направени с оглед на спазването на изискванията за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно, предвидени в членове 14 и 15 от Регламент (ЕС) № 531/2012			Сума в евро
3.8	Член 7. 4.	Дял на разходите за функциониране и управление на дейности в роуминг, включително за всички системи за бизнес разузнаване и софтуер, предназначени за експлоатацията и управлението на роуминга	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.9	Член 7. 4.	Дял на разходите за клиринг на данни и плащане, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.10	Член 7. 4.	Дял на разходите за уточняване на договори и споразумения, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.11	Член 7. 5.	Дял на разходите, направени с оглед на спазването на изискванията за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно, предвидени в членове 14 и 15 от Регламент (ЕС) №	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро

		531/2012			
3.12	Член 8. 1. а.	Общо разходи за фактуриране и събиране, включително всички разходи, свързани с обработването, изчисляването, изготвянето и съобщаването на актуалната сметка на клиента			Сума в евро, разходи, свързани само с предоставянето на мобилни услуги
3.13	Член 8. 1. б.	Общи разходи за продажби и дистрибуция, включително и разходите за функциониране на магазини и други канали за продажба на мобилни услуги на дребно			Сума в евро, разходи, свързани само с предоставянето на мобилни услуги
3.14	Член 8. 1. в.	Общо разходи за обслужване на клиенти, включително разходите за функциониране на всички съответни услуги, предоставяни на крайните потребители			Сума в евро, разходи, свързани само с предоставянето на мобилни услуги
3.15	Член 8. 1. г.	Общо разходи за управление на лоши дългове, включително разходи, направени при отписването на неизплатените задължения на клиентите и събирането на лоши дългове			Сума в евро, разходи, свързани само с предоставянето на мобилни услуги

3.16	Член 8. 1. д.	Общи разходи за маркетинг, включително всички разходи за реклама на мобилни услуги			Сума в евро, разходи, свързани само с предоставянето на мобилни услуги
3.17	Член 8. 2.	Дял на разходите за фактуриране и събиране, включително всички разходи, свързани с обработването, изчисляването, изготвянето и съобщаването на актуалната сметка на клиента	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.18	Член 8. 2.	Дял на разходите за продажби и дистрибуция, включително и разходите за експлоатация на магазини и други канали за продажба на мобилни услуги на дребно	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.19	Член 8. 2.	Дял на разходите за обслужване на клиенти, включително разходите за функциониране на всички съответни услуги, предоставяни на крайните потребители	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
3.20	Член 8. 2.	Дял на разходите за управление на лоши дългове, включително разходи, направени при отписването на неизплатените задължения на клиентите и събирането на лоши дългове	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро

3.21	Член 8. 2.	Дял на разходите за маркетинг, включително всички разходи за реклама на мобилни услуги	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
------	------------	--	---------	---------	-------------

Номерация	Препратка	Данни	Действителни 12 месечни данни (посочете период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията за прогнозиране) (посочете период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)	Забележки
4.1	Член 9.1.а. & Член 9.2.	Приходи, произтичащи директно от трафик на мобилни услуги на дребно, с произход от посетената държава - членка			Сума в евро
4.2	Член 9.1.б & Член 9.3.	Приходи от продажбата на мобилни услуги на дребно въз основа на фиксирани периодични такси ¹			Сума в евро

4.3	Член 9.1.б. & Член 9.4.	Дял на общите приходи от продажбата на мобилни услуги на дребно въз основа на фиксирани периодични такси, свързани с предоставянето на регулирани роуминг услуги на дребно	#DIV/0!	#DIV/0!	Сума в евро
-----	-------------------------	--	---------	---------	-------------

Забележка:

1. Общи приходи от продажбата на мобилни услуги на дребно въз основа на фиксирани периодични такси (пакети от гласови съобщения, SMS и данни за национална употреба и роуминг). В случай че оператор комбинира мобилни услуги с не-мобилни услуги (например мобилни телефони), той трябва да намери методология за разделяне на приходите и да представи на НРО подробностите за методологията

Номерация	Препратка от предишни листове/таблици в Excel	Данни	Действителни 12 месечни данни (посочете период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията за прогнозиране) (посочете период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)
5.1	Точка 4.1	Приходи, произхождащи директно от трафик на мобилни услуги на дребно, възникнали в посетената страна членка (+)	0,00	0,00

5.2	Точка 4.4	Дял на общите приходи от продажбата на мобилни услуги на дребно въз основа на фиксирани периодични такси, свързани с предоставянето на регулирани роуминг услуги на дребно (+)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.3	Точка 3.1	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за гласови услуги (-)	FALSE	0,00
5.4	Точка 3.2	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за SMS-и (-)	0,00	0,00
5.5	Точка 3.3	Общо плащания на едро за небалансиран трафик в рамките на Съюза за данни (-)	0,00	0,00
5.6	Точка 3.8	Дял на разходите за функциониране и управление на дейности в роуминг, включително за всички системи за бизнес разузнаване и софтуер, предназначени за експлоатацията и управлението на роуминга (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.7	Точка 3.9	Дял на разходите за клиринг на данни и плащане, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси (-)	#DIV/0!	#DIV/0!

5.8	Точка 3.10	Дял на разходите за уточняване на договори и споразумения, включително външни такси и използване на вътрешни ресурси (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.9	Точка 3.11	Дял на разходите направени, с оглед спазването на изискванията за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно, предвидени в членове 14 и 15 от Регламент (ЕС) № 531/2012(-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.10	Точка 3.17	Дял на разходи за фактуриране и събиране, включително всички разходи, свързани с обработването, изчисляването, изготвянето и съобщаването на актуалната сметка на клиента (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.11	Точка 3.18	Дял на разходите за продажби и дистрибуция, включително и разходите за експлоатация на магазини и други канали на разпространение за продажба на мобилни услуги на дребно (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.12	Точка 3.19	Дял на разходите за обслужване на клиентите, включително и разходите за експлоатация на всички услуги за обслужване на клиенти на разположение на крайния потребител (-)	#DIV/0!	#DIV/0!

		Дял на разходите за управление на лоши дългове, включително разходи, направени при отписването на неизплатените задължения на клиентите и събирането на трудно събираеми дългове (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.13	Точка 3.20			
5.14	Точка 3.21	Дял на разходите за маркетинг, включително всички разходи за реклама на мобилни услуги (-)	#DIV/0!	#DIV/0!
5.15		Нетен марж на дребно за роуминг	#DIV/0!	#DIV/0!

6.1. В случай, че маржът на мобилните услуги може да бъде изчислен директно

МАРЖ ЗА МОБИЛНИ УСЛУГИ		Действителни 12 месечни данни (определи период, напр. 1/4/16-31/3/2017)	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието методологията на прогнозиране) (определи период, напр. 15/6/2017-14/6/2018)
Номерация	Данни		
6.1.1	Общи приходи от продажбата на мобилни услуги, с изключение на роуминг услуги на дребно (+)		
6.1.2	Разходи за взаимно свързване и роуминг (разходи за роуминг само за държави извън ЕИЗ) (-)		
6.1.3	Разходи за персонал (с изключение на разходите за персонал, определени за предоставяне на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.4	Разходи на трети страни (с изключение на разходите на трети страни, определени за предоставяне на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.5	Разходи за поддръжка и ремонт (с изключение на разходите за поддръжка и ремонт, свързани с предоставянето на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.6	Маркетингови разходи (с изключение на разходите за маркетинг, свързани с предоставянето на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.7	Управление на лоши дългове (с изключение на управлението на лоши дългове, свързани с предоставяне на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.8	Други оперативни разходи (с изключение на други оперативни разходи, определени за предоставяне на роуминг на дребно в рамките на ЕС) (-)		
6.1.9	Марж за мобилни услуги в съответствие с член 2 (2) (e)	0	0
6.1.10	Изчислен процент (отрицателен нетен марж за роуминг на дребно / марж за мобилни услуги)	#DIV/0!	#DIV/0!

6.2. В случай, че маржът на мобилните услуги не може да бъде изчислен директно

ОБЩО МОБИЛНИ (включително общо мобилни услуги на дребно и на едро)		Действителни 12 месечни данни	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията на прогнозиране)
Numbering	Data	Действителни 12 месечни данни	Прогнозни данни (трябва да бъде предоставен всеки ред от описанието на методологията на прогнозиране)
6.2.1	Общо приходи от мобилни услуги (+)		
6.2.2	Разходи за взаимно свързване и роуминг (-)		
6.2.3	Разходи за персонал (-)		
6.2.4	Разходи на трети страни (-)		
6.2.6	Разходи за поддръжка и ремонт (-)		
6.2.7	Маркетингови разходи (-)		
6.2.8	Управление на лоши дългове (-)		
6.2.9	Други оперативни разходи (-)		
6.2.10	Марж за мобилни бизнес единици	0	0
6.2.11	Нетен марж на дребно за роуминг	#DIV/0!	#DIV/0!
6.2.12	Марж за мобилни услуги в съответствие с член 2 (2) (е)	#DIV/0!	#DIV/0!
6.2.13	Изчислен процент (отрицателен нетен марж за роуминг на дребно / марж за мобилни услуги)	#DIV/0!	#DIV/0!

Номерация	Препратка	Необходима информация	Отговор	Бележки
7,1	Член 10.2.а.	Част ли сте от група? (свързани дружества)		Ако отговорът е да, моля отговорете също на 7.2 и 7.3
7.2	Член 10.2.а.	Брой членове на групата		
7.3	Член 10.2.а.	Цени на едро между филиалите	попълнете таблиците по-долу)	
7.4	Член 10.2.в.	Прилагате ли политика за справедливо ползване за всички отворени пакети, в съответствие с член 4? Ако прилагате FUP само за някои отворени пакети, моля да предоставите процента на абонатите, ползващи отворени пакети, при които прилагате FUP в съответствие с член 4.		
7.5	Член 10.2.в.	Прилагате ли политика за справедливо ползване за предплатени тарифи в съответствие с член 4? Ако прилагате FUP само за някои предплатени тарифи, моля да предоставите процента на абонатите, ползващи предплатените тарифи, при които прилагате FUP в съответствие с член 4.		
7.6	Член 10.2.в.	Изисквате ли доказателства за стабилни връзки / постоянно пребиваване при сключване на нов договор?		
7.7	Член 10.2.в.	Изисквате ли доказателства за стабилни връзки / постоянно пребиваване когато имате индикации за злоупотреба и неправомерно ползване?		

7.8	Член 10.2.в.	Посочете подробности за договорните условия, свързани с FUP (включително механизма за контрол в съответствие с член 4 (4))		
-----	--------------	--	--	--

Таблица (съответства на
7.3)

	(посочете име)	посочете име)	(посочете име)		
Гласови услуги	Филиал А	Филиал В	Филиал С	....	....
Единична цена за роуминг на едро, платена от вашата компания към...					
Единична цена за роуминг на едро, таксувана от вашата компания към...					

	(посочете име)	посочете име)	(посочете име)		
SMS услуги	Филиал А	Филиал В	Филиал С	....	....
Единична цена за роуминг на едро, платена от вашата компания към...					
Единична цена за роуминг на едро, таксувана от вашата компания към...					

	(посочете име)	посочете име)	(посочете име)		
Услуги за пренос на данни	Филиал А	Филиал В	Филиал С	....	....
Единична цена за роуминг на едро, платена от вашата компания към...					
Единична цена за роуминг на едро, таксувана от вашата компания към...					

